

SPRÁVA O HODNOTENÍ VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE DIVÍN

vypracovaná podľa prílohy č. 5 k zákonu č. 24/2006 Z.z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Júl 2016

Obsah

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE.....	3
I. Základné údaje o obstarávateľovi	3
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	3
B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	5
I. Údaje o vstupoch.....	5
II. Údaje o výstupoch	13
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	16
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	16
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia- podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	17
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	31
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie.	39
V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom	41
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	44
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	45
VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie	45
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)	47
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	47
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu obstarávateľa	48
Príloha č. 1 Vyhodnotenie stanovísk k strategickému dokumentu ÚPN obce Divín.....	49

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie a základné údaje

Obec Divín

web: www.divin.sk

IČO: 00316041

DIČ: 2021237042

Sídlo: Námestie Mieru 654/3, 985 52 Divín

2. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie ÚPP a ÚPD

Oprávnený zástupca obstarávateľa:

Ján Koza, starosta obce

Obecný úrad Divín

985 52 Divín

Kontakt: 047 – 43 97 301, 0917-149-444, starosta@divin.sk

Spracovateľ územného plánu:

CITYPLAN, s.r.o.

Urbanizmus a celková koncepcia: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD. autorizovaný architekt SKA, reg. č. 1524 AA

Demografia: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD.

Technická infraštruktúra: Ing. Mária Dobošová (vodné hospodárstvo), Martin Brezovský (energetika, telekomunikácie)

Doprava: Ing. Pavol Klúčik

Environmentálne aspekty: doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD., Ing. Marta Copláková

Kontakt: www.ecocity.szm.sk/upn

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:

Ing. Martina Kukučková, Venevská 6, 990 01 Veľký Krtíš

Kontakt: 047/4830 864, 0915/872 042, zarkon@slovanet.sk

č. preukazu odbornej spôsobilosti 297

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov

Územný plán obce Divín

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie)

Banskobystrický kraj

Okres: Lučenec

Obec: Divín

Katastrálne územie: Divín

3. Dotknuté obce

1. Píla

2. Mýtna

3. Lovinobaňa

4. Ružiná
5. Tuhár
6. Budiná
7. Podkriváň
8. Divín

4. Dotknuté orgány

Dotknutými subjektmi pri spracovaní, prerokovávaní a schvaľovaní územného plánu obce sú orgány podľa § 140a zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov

1. Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, oddelenie regionálneho rozvoja, Nám. SNP č. 23, 974 23 Banská Bystrica
2. Okresný úrad v Banskej Bystrici, odbor výstavby a bytovej politiky, Nám. Ľ. Štúra č. 1, 974 05 Banská Bystrica
3. Okresný úrad v Banskej Bystrici, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva Nám. Ľ. Štúra č. 1, 975 41 Banská Bystrica
4. Okresný úrad v Banskej Bystrici, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Nám. Ľ. Štúra č. 1, 975 41 Banská Bystrica
5. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek ŽP kraja, Námestie Ľ. Štúra 1, 97405 Banská Bystrica
6. Krajský pamiatkový úrad Banská Bystrica, pracovisko Lučenec, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
7. Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor geologického práva a zmluvných vzťahov, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava
8. Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, Nám. Slobody 6, 810 05 Bratislava
9. Obvodný bankský úrad, Ul. 9. mája č.2, 975 90 Banská Bystrica
10. Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej vodnej správy, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
11. Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy odpadového hospodárstva, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
12. Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správa ochrany ovzdušia, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
13. Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
14. Okresný úrad Lučenec, odbor civilnej ochrany a krízového riadenia, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
15. Okresný úrad Lučenec, pozemkový a lesný odbor, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
16. Okresný úrad Lučenec, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Námestie republiky č. 26, 984 01 Lučenec
17. Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Lučenci, Ul. L. Novomeského č. 3, 984 01 Lučenec
18. Národná diaľničná spoločnosť, Mlynské Nivy 45, 821 09 Bratislava
19. Slovenská správa ciest, GR, Miletičova 19, 826 19 Bratislava
20. Železnice SR, Klemensova 8, 813 61 Bratislava
21. Lesy SR, š.p. Nám. SNP 8, 975 66 Banská Bystrica
22. Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Partizánska cesta č. 5, 974 01 Banská Bystrica
23. Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., OZ Banská Bystrica, Partizánska cesta č. 69, 974 98 Banská Bystrica
24. ŠOP SR, správa CHKO Cerová vrchovina, Železničná 31, Rimavská Sobota
25. Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Lučenci, ul. Petöfiho č. 1, Lučenec

5. Schvaľujúci orgán

Obecné zastupiteľstvo obce Divín

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice

Územný plán obce Divín rieši výhradne katastrálne územie obce Divín a nemá vplyv presahujúci štátne hranice.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

1. Údaje o vstupoch

Vstupmi pre vypracovanie ÚPN obce Divín sú všetky informácie a podklady o súčasnom stave v území, ktoré boli získané počas prípravných prác a etáp Prieskumy a rozbor, Zadanie a Koncept. Ďalej sú to príslušné ustanovenia právnych predpisov v oblasti územného plánovania, ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva.

Dôležitými vstupmi je aj nadradená územnoplánovacia dokumentácia, ktorou je ÚPN VÚC Banskobystrický kraj, Zmeny a doplnky 2014, ktoré Koncept ÚPN obce Divín v plnom rozsahu rešpektuje – vid' kapitola 2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a zo záväzných častí ÚPN regiónu. Okrem toho Koncept ÚPN obce Divín vychádza aj z iných strategických dokumentov rôznej úrovne, ktoré majú väzbu na rozvoj obce Divín (KURS, Program rozvoja obce Divín, RIÚS BBSK, odvetvové koncepcie a pod.).

Navrhované riešenie je v súlade s cieľmi, deklarovanými v Zadaní a sleduje naplnenie požiadaviek na riešenie, uložených v Zadaní (schválené OcZ v Divíne uznesením č. 2/2016 zo dňa 20. 1. 2016).

1. Pôda

Poľnohospodárska pôda má tretinový podiel na celkovej výmere katastrálneho územia. Navrhujú sa len zábery poľnohospodárskej pôdy. Zábery lesných pozemkov sa nepredpokladajú. Pôdy v riešenom území sú zaradené do 5. – 9. skupiny kvality podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom k skutočnosti, že požiadavky na rozvojové zámery nie je možné uspokojiť len intenzifikáciou existujúcej zástavby a kapacity pre výstavbu navrhované v doterajšej územnoplánovacej dokumentácii sú nedostatočné, je nevyhnutné vyčleniť nové plochy pre výstavbu na poľnohospodárskej pôde. Viaceré návrhy rozvojových plôch boli prevzaté z doterajšej územnoplánovacej dokumentácie a bol pre ne preto udelený súhlas s budúcim možným použitím poľnohospodárskej pôdy na stavebné zámery a iné zámery. To sa týka rozvojových plôch č. 1 (zariadenie soc. služieb), č. 2 (južná časť – bývanie), č. 6 (rekreačné stredisko) č. 8 (rozšírenie cintorína). V snahe chrániť pôdne celky pred nadmerným rozdrobením boli uprednostnené väčšie kompaktné plochy, nadväzujúce na existujúce zastavané územie.

Návrh výstavby na prielukách a rozvojových plochách č. 1 a 2 využíva priestorové rezervy zastavaného územia obce.

Skutočný záber poľnohospodárskej pôdy v navrhovaných rozvojových plochách pre bývanie v rodinných domoch bude oproti uvádzaným predbežným bilanciam nižší, a to asi o 40%. Predpokladá sa, že vynímané budú len zastavané plochy objektov a pozemky pod komunikáciami. Na 1 rodinný dom bude pripadať suma zastavaných a spevnených plôch cca 200 m². Do I. etapy sú zaradené najaktuálnejšie rozvojové priority. Ďalšie rozvojové plochy sú zaradené do II. etapy. Pre stavbu rýchlostnej cesty R2 už bolo vydané územné rozhodnutie s vyňatím poľnohospodárskej pôdy, stavba preto nie je zaradená do nasledujúceho prehľadu.

Lokality pre výstavbu a plochy s predpokladom záberov poľnohospodárskej pôdy sú zakreslené v grafickej časti vo „Výkrese perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepôdohospodárske účely“. Vyhodnotenie záberov je v grafickej časti a tabuľkovej časti vypracované samostatne pre variant A a variant B. Navrhované zábery sú vo variante B oproti variantu A vyššie o 1,35 ha.

Prehľad o štruktúre poľnohospodárskej pôdy v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely – variant A

Lok.	Katastr.	Funkčné	Výmera	Predpok. výmera poľn. pôdy			Uživ.	Vybud.	Časová	Iná
číslo	územie	využitie	lokality	spolu	Z toho		poľnoh	hydrom	etapa	inform
			v ha	v ha	Skupina BPEJ	výmera ha	pôdy	zariad.	realiz.	
1	k.ú. Divín	OV	0,49	0,49	0765212/5.	0,49	PO	–	I.	v ZÚO súhlas
2	k.ú. Divín	bývanie	5,08	5,08	0511005/5.	5,08	FO	–	II.	v ZÚO súhlas
3	k.ú. Divín	bývanie + cesta	1,76 + 0,10	1,86	0511005/5.	1,86	FO	–	I.	–
4	k.ú. Divín	bývanie	4,66	4,66	0585012/8.	4,66	cirkev, obec	–	I.	–
5	k.ú. Divín	bývanie	0,32	0,32	0585012/8.	0,32	FO, PO	–	I.	–
6	k.ú. Divín	rekrea-cia	6,28	6,28	0585202/8. 0585012/8.	3,98 2,30	FO, PO	–	I.	–
7	k.ú. Divín	rekrea-cia	3,17	3,17	0792682/9. 0765212/5.	2,94 0,23	FO, PO	–	I.	–
8	k.ú. Divín	cintorín + cesta	1,21 + 0,34	1,55	0765212/5.	1,55	FO, PO	–	II.	VPS súhlas
9	k.ú. Divín	bývanie	0,27	0,27	0792782/9.	0,27	FO, PO	–	I.	–
10	k.ú. Divín	bývanie	0,67	0,67	0765212/5. 0792782/9.	0,45 0,22	FO, PO	–	I.	–
11	k.ú. Divín	bývanie	0,17	0,17	0565012/5.	0,17	FO, PO	–	I.	–
prieluk y	k.ú. Divín	bývanie	1,32	1,32	0511005/5. 0765212/5.	0,92 0,36	FO	–	II.	v ZÚO

Vysvetlivky: VPS – verejnoprospešná stavba; ZÚO – zastavané územie obce, súhlas - udelený súhlas s budúcim možným použitím poľnohospodárskej pôdy

Prehľad o štruktúre poľnohospodárskej pôdy v lokalitách s uvažovaným použitím poľnohospodárskej pôdy pre nepoľnohospodárske účely – variant B

Lok. číslo	Katastr. územie	Funkčné využitie	Výmera lokality v ha	Predpok. výmera poľn. pôdy		Uživ. poľnoh. pôdy	Vybud. hydrom. zariad.	Časová etapa realiz.	Iná inform.
				spolu	Z toho				
					Skupina BPEJ	výmera ha			
1	k.ú. Divín	OV	0,49	0,49	0765212/5.	0,49	PO	–	I. v ZÚO súhlas
2	k.ú. Divín	bývanie	5,08	5,08	0511005/5.	5,08	FO	–	II. v ZÚO súhlas
3	k.ú. Divín	bývanie + cesta	1,76 + 0,10	1,86	0511005/5.	1,86	FO	–	I. –
4	k.ú. Divín	bývanie	4,66	4,66	0585012/8.	4,66	cirkev, obec	–	I. –
5	k.ú. Divín	bývanie	0,32	0,32	0585012/8.	0,32	FO, PO	–	I. –
6	k.ú. Divín	rekrea-cia	6,28	6,28	0585202/8. 0585012/8.	3,98 2,30	FO, PO	–	I. –
7	k.ú. Divín	rekrea-cia	3,17	3,17	0792682/9. 0765212/5.	2,94 0,23	FO, PO	–	I. –
8	k.ú. Divín	cintorín + cesta	1,21 + 0,34	1,55	0765212/5.	1,55	FO, PO	–	II. VPS súhlas
9	k.ú. Divín	bývanie	0,27	0,27	0792782/9.	0,27	FO, PO	–	I. –
10	k.ú. Divín	bývanie	0,67	0,67	0765212/5. 0792782/9.	0,45 0,22	FO, PO	–	I. –
11	k.ú. Divín	bývanie	0,17	0,17	0565012/5.	0,17	FO, PO	–	I. –
12	k.ú. Divín	bývanie	0,41	0,41	0565012/5.	0,41	FO, PO	–	II. –
13	k.ú. Divín	bývanie	0,94	0,94	0792782/9.	0,94	FO, PO	–	II. –
prieluky	k.ú. Divín	bývanie	1,32	1,32	0511005/5. 0765212/5.	0,92 0,36	FO	–	II. v ZÚO

Vysvetlivky: VPS – verejnoprospešná stavba; ZÚO – zastavané územie obce, súhlas - udelený súhlas s budúcim možným použitím poľnohospodárskej pôdy

2. Voda

Zásobovanie pitnou vodou

Obec Divín je pitnou vodou zásobovaná zo skupinového vodovodu Hriňová – Lučenec – Fiľakovo (DN 400). Hlavným zdrojom skupinového vodovodu je vodárenská nádrž Hriňová na toku Slatina. Celková kapacita vodných zdrojov pre skupinový vodovod je $Q_{\min} = 272,8$ l/s. Obec je zo skupinového vodovodu zásobovaná prostredníctvom liatinového prívodného potrubia DN 150, ktoré vedie z obce Mýtna do vodojemu Divín. Vodojem s objemom $2 \times 150 \text{ m}^3$ je situovaný v lokalite Košariská. Kóty hladín sú max. 339,45 a min. 335,60 m n.m. Z vodojemu je do spotrebiska voda dopravená liatinovým zásobným potrubím DN 200. V km 0,823 je na zásobnom potrubí šachta s redukčným ventilom, ktorý zabezpečuje možnosť vytvorenia 2 tlakových pásiem. Z verejnej vodovodnej siete sú okrem obytnej zástavby zásobované aj zariadenia občianskej vybavenosti. Rozvodné potrubia v obci sú z liatinových rúr LT DN 100 a novšie z PVC rúr DN 110, DN 160. Pozostávajú z viacerých vetiev, ktoré sú zväčša zokruhované. Sú vedené v krajniciach a zelených pásoch. Na verejný vodovod je napojených 81,9% z celkového počtu obyvateľov obce. Verejný vodovod chýba na ul. J. Kráľa.

Výpočet potreby vody

Vo výpočte potreby vody sa uvažuje s potrebou vody pre bytový fond, občiansku vybavenosť a výrobné prevádzky. Súčasný počet obyvateľov je 2 076. Predpokladaný počet obyvateľov na konci návrhového obdobia (v r. 2030) je podľa variantu A 2 226 obyvateľov (1,072 – násobok súčasného stavu), podľa variantu B 2 301 obyvateľov (1,108 – násobok súčasného stavu). Do výpočtu bola ďalej zahrnutá priemerná denná potreba vody v navrhovanom rekreačnom stredisku 0,68 l/s, t.j. 100 l/os/deň (podľa výpočtu v príslušnej projektovej dokumentácii). Výpočet potreby vody na konci návrhového obdobia pre varianty A, B s použitím uvedených násobkov je rekapitulovaný v nasledujúcej tabuľke.

Tab.: Rekapitulácia potreby vody

	Súčasná potreba vody	Návrh. potreba vody – variant A	Návrh. potreba vody – variant B
Ročná potreba vody (m^3/r)	129 363	160 121	164 778
Priemerná potreba vody Q_p (l/s)	4,102	$4,397+0,68=5,077$	$4,545+0,68=5,225$
Max. denná potreba vody Q_m (l/s)	6,563	8,123	8,36
Max. hodinová potreba vody Q_h (l/s)	11,814	14,621	15,048

Návrh zásobovania pitnou vodou

V zmysle zámerov ÚPN VÚC Banskobystrický kraj sa počíta s vybudovaním prírodného vodovodného potrubia z obce Divín do obce Tuhár, ktoré bude slúžiť na zásobovanie obce Tuhár pitnou vodou. Prírodné potrubie D 160 bude vedené pozdĺž cesty III. triedy. Súčasná akumulácia $2 \times 150 \text{ m}^3$ vo vodojeme predstavuje menej ako 60 % z maximálnej návrhovej dennej potreby pre vyšší variant, t.j. variant B (potrebná akumulácia je $433,4 \text{ m}^3 \cdot \text{d}^{-1}$). Kapacitu akumulácie je potrebné rozšíriť tak, aby pokryla nárast potreby vody vyvolaný napojením nových rozvojových plôch, ako aj obce Tuhár. Navrhujeme vybudovanie druhého vodojemu v lokalite Košariská s objemom $2 \times 150 \text{ m}^3$.

Zásobovanie nových obytných ulíc pitnou vodou sa rieši napojením na existujúce rozvody pitnej vody v obci, predĺžením existujúcej rozvodnej siete. Vodovodná sieť je navrhnutá tak, že je v maximálnej miere zokruhovaná. Potrubie sa navrhuje z polyetylénových rúr DN 100 mm. Uloží sa v nespevnených zelených plochách pozdĺž komunikácie alebo v krajnici komunikácie.

Vyššie položené časti navrhovanej zástavby (rozvojová plocha č. 2) a prieluky na Novohradskej ul. sú súčasťou II. tlakového pásma, ostatné navrhované rozvojové plochy spadajú do I. tlakového pásma. Na zabezpečenie požadovaných tlakových pomerov vo vodovodnej sieti nie je potrebné realizovať osobitné opatrenia. Na rozvodnom potrubí budú osadené armatúrne šachty pre uzatváracie a rozdeľovacie armatúry. Jednotlivé stavby budú na rozvodnú sieť pripojené vodovodnými prípojkami z polyetylénových rúr DN 80 mm – DN 25 mm. Meranie spotreby vody bude vo vodomeroch osadených na verejne prístupnom priestranstve. Podrobné riešenie zásobovania pitnou vodou bude predmetom projektovej dokumentácie nižšieho stupňa. Vodovod sa navrhne v zmysle platných noriem STN.

Vodovodné potrubie bude okrem zabezpečovania potreby pitnej a úžitkovej vody pre obyvateľstvo slúžiť aj pre požiaru potrebu. Na vetvách budú osadené požiarne nadzemné

hydranty v zmysle požiadaviek vyhlášky č. 699/2004 Z. z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov a príslušnej STN.

Odkanalizovanie obce

Obec Divín má vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Kanalizácia je gravitačná z rúr PVC DN 300. Čistenie odpadových vôd je v čistiarni odpadových vôd (ČOV) Divín, ktorá je umiestnená medzi obcou a vodnou nádržou. Na verejnú kanalizáciu je napojených 88,1% z celkového počtu obyvateľov obce.

3. Suroviny

V katastrálnom území obce Divín sú evidované ložiská nevyhradeného nerastu a prieskumné územie, ktoré je potrebné rešpektovať:

- ložisko nevyhradeného nerastu č. 4044 (Mýtna) – stavebný kameň – vápenec, ktoré do katastrálneho územia Divín zasahuje malou časťou
- určené prieskumné územie Divín – Au-Ag rudy, určené pre AQUA SYM, s.r.o. Veľký Krtíš s platnosťou do 4. 3. 2020

4. Energetické zdroje

Zásobovanie elektrinou

Riešeným územím prechádza koridor elektrického vedenia VVN 110 kV č. 7 883 Lučenec – Lieskovec – asi 0,8 km severne od zastavaného územia obce Divín. V zmysle ÚPN VÚC Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov sa rezervuje výhľadový koridor na výstavbu vedenia ZVN 2x400 kV v trase Rz Horná Ždaňa – Rz Medzibrod – Rz Prečerpávacia vodná elektrárň Ipel' (PVE Ipel') – Rz Rimavská Sobota. Koridor bude viesť okrajom katastrálneho územia obce Divín v blízkosti lazničkeho osídlenia.

Obec Divín je zásobovaná elektrickou energiou z elektrizačnej siete SSE a. s. – odbočkami zo vzdušného vedenia VN 22 kV č. 306 Lučenec – Detva a č. 385 Lovinobaňa – Veľký Krtíš. Zásobovanie zastavaného územia obce je zabezpečované prostredníctvom distribučných transformačných staníc 22/0,42 kV. Z kmeňového vedenia sú vonkajšie elektrické vedenia rozvetvené do prípojok k transformačným staniciam (TS). Transformačné stanice sú rozmiestnené rovnomerne po okraji zastavaného územia obce a v rekreačnom území. Celkový výkon a priestorové rozmiestnenie transformačných staníc (2 920 kVA) postačuje súčasným potrebám obce.

Verejné osvetlenie

Všetky ulice sú pokryté rozvodmi verejného osvetlenia s osvetľovacími telesami. Verejné osvetlenie je realizované novými LED svietidlami upevnenými prevažne na stožiaroch elektrických vedení NN.

Zásobovanie plynom

Obec Divín je plynofikovaná. Primárnym zdrojom zemného plynu je vysokotlaková regulačná stanica RS Divín RS 1 200/2/1 – 463, ktorá je situovaná neďaleko rekreačnej oblasti pri vodnej nádrži. K regulačnej stanici je privedená VTL prípojka, vysadená z VTL plynovodu DN 300

Lučenec – Lieskovec. V obci Divín sú prevažne strednotlakové rozvody plynu z ocelových rúr (budované v 80. rokoch) a z polyetylénových rúr (z rokov 1998-99), ktoré zabezpečujú dodávku zemného plynu k jednotlivým odberateľom v obci. V niektorých uliciach sú rozvody nízkotlakové z ocelových rúr. Potrubia sú vedené po okrajoch miestnych komunikácií a v zelených pásoch. Na plynovod sú jednotliví odberatelia pripojení cez prípojky. Rozvody potenciálne umožňujú napojenie všetkých domácností a objektov v zastavanom území obce.

Zásobovanie teplom

Väčšina domácností, objekty podnikateľských aktivít a občianskej vybavenosti budú ako zdroj tepla potrebného pre účely kúrenia, varenia a prípravu TUV aj naďalej využívať zemný plyn. Tento predpoklad vychádza zo skutočnosti, že zemný plyn má vysoké úžitkové vlastnosti a poskytuje spotrebiteľovi vysoký stupeň komfortu (doprava primárneho zdroja energie až k spotrebiču potrubím, nevyžaduje sa manipulácia a uskladnenie tuhej zložky vyhoreného paliva) porovnateľného s elektrickou energiou. Tiež možno predpokladať, že cena plynu a elektrickej energie prepočítaná na energetický ekvivalent bude aj v budúcnosti priaznivejšia pre plyn. Elektrická energia bude využívaná len ako doplnkový zdroj tepla pri varení, prípadne pre prípravu TUV.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Širšie dopravné vzťahy a nadradená dopravná infraštruktúra

Z hľadiska dopravnej dostupnosti má obec Divín výhodnú polohu v blízkosti multimodálneho dopravného koridoru, ktorý predstavuje cesta I. triedy a železnica. Do katastrálneho územia obce Divín z tohto dopravného koridoru zasahuje len železničná trať č. 160 Zvolen – Lučenec – Košice (s pokračovaním do Nových Zámkov – č. trate 150). Ide o dvojkoľajovú, neelektrifikovanú trať. Je súčasťou siete európskych železničných tratí TINA, v súčasnosti však nespĺňa kritériá na zaradenie do tejto siete. Najbližšia zastávka na tejto trati je v obci Mýtna. V súlade s ÚPN VÚC Banskobystrického kraja sa počíta s elektrifikáciou a modernizáciou trate na traťovú rýchlosť 80-100 km/h. Výhľadovo sa uvažuje výstavbou vysokorýchlostnej trate Bratislava – Zvolen – Lučenec – Košice. Cez k.ú. Divín by mala prechádzať severne od obce v tunelovom vedení.

Paralelne so železničnou traťou je vedená cesta I. triedy č. I/16 (predtým I/50) Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Košice, ktorá je súčasťou medzinárodného cestného koridoru E571, E58. Zabezpečuje spojenie nielen s mestami a obcami ležiacimi na tejto dopravnej osi, ale aj s ďalšími hospodárskymi centrami v SR a Maďarsku. Plánovaná trasa rýchlostnej cesty R2 vedie aj cez katastrálne územie obce Divín, po jeho východnej hranici. Rýchlostná cesta R2 v úseku Zvolen – Lučenec sa navrhuje v kategórii R 24,5/100. V riešenom území sa na trase R2 nenavrhujú žiadne križovatky, s výnimkou križovania cesty III/2 664 do Lovinobane.

Katastrálnym územím obce Divín prechádzajú viaceré cesty III. triedy. Hlavné dopravné napojenie obce Divín (a tiež okolitých obcí Tuhár a Budiná) na nadradenú cestnú sieť je prostredníctvom cesty III. triedy č. III/2 632 (predtým III/050103) Mýtna – Divín – Tuhár. Cesta sa v obci Mýtna napája na cestu I. triedy č. I/16. Spojenie s obcami Ružiná a Lovinobaňa zabezpečuje cesta č. III/2 633 (predtým III/050104) Divín – Ružiná. Okrajom katastrálneho územia obce Divín na krátkom úseku prechádza aj cesta č. III/2 634 (predtým III/050105) Tuhár

– Budiná. Po južnej hranici katastrálneho územia prechádza cesta č. III/ 2664 (predtým III/508036) Podrečany – Lovinobaňa.

Stav ciest III. triedy je miestami nevyhovujúci, odporúčame ich rekonštrukciu. Šírkové usporiadanie cesty III. triedy v zastavanom území sa navrhuje v kategórii MZ 8,5(8,0)/50 vo funkčnej triede B3 a v kategórii C 7,5/70 mimo zastavaného územia. V kritickom úseku na Jilemnického ul. pri kostole, kde pre stiesnené priestorové podmienky nie je možné dosiahnuť požadovanú šírku dopravného koridoru, sa vozovka rozšíri na navrhovanom prekrytí Tomanovského potoka.

Najbližšie čerpacie stanice pohonných hmôt sa nachádzajú v Detve a pri Tomášovciach. Zariadenia a líniové stavby iných druhov dopravy (letecká, vodná doprava) sa v území nenachádzajú. Najbližšie letisko, zaradené do kategórie medzinárodných letísk, je na Sliachi.

Miestne komunikácie

Miestne komunikácie tvoria zokruhovanú sieť. Kostru dopravnej siete obce Divín tvoria prietahy ciest III. triedy č. III/2 632 a č. III/2 633 zastavaným územím obce. Na tieto komunikácie sa napájajú okruhy miestnych komunikácií rôznej hierarchie. Miestne komunikácie zabezpečujú prístup aj k vodnej nádrži Ružiná a priľahlej rekreačnej oblasti. Odlahlá lokalita s rozptýleným osídlením Divínske lazy je dopravne dostupná prostredníctvom poľnej a lesnej cesty. Navrhujeme ju spevniť a rekonštruovať v parametroch P4,5/30 (podľa ON 736118) s výhybnami.

Viacere miestne komunikácie majú nedostatočné šírkové parametre a nevyhovujúcu kvalitu povrchového krytu, ojedinele aj nespevnený povrch. Uvedený problém sa týka niektorých úsekov na uliciach Mlynská, Novohradská, Zelená, Hradná, paralelných ciest s Potočnou ul. a Jilemnického ul. Tieto komunikácie sa prebudujú tak, aby spĺňali parametre príslušných funkčných tried a kategórií. Vzhľadom k obmedzeným priestorovým podmienkam v existujúcej zástavbe sa navrhujú nižšie funkčné triedy a kategórie miestnych komunikácií (C3, D1), zodpovedajúce pobytovej funkcii a nižšej mobilite obyvateľov. Existujúce miestne komunikácie budú v nevyhovujúcich úsekoch prebudované v kategórii MO 7,5/40 (C2) a MO (MOK) 7/30 (C3). Pokiaľ to neumožňujú priestorové pomery, výnimočne je prípustná kategória MO 5/30.

Navrhované miestne komunikácie navrhujeme napojiť na existujúcu uličnú sieť a vytvoriť kontinuálne okruhy, s minimom slepých komunikácií. Navrhujeme predĺžiť miestnu komunikáciu od cintorína až po vyústenie na cestu III. triedy č. III/2 632 (Jilemnického ul.). Tým vznikne ucelený okruh miestnej komunikácie funkčnej triedy C2, ktorý v prípade dočasnej uzávery dopravy na námestí (v čase konania trhov a kultúrnych akcií) môže slúžiť ako náhradná trasa. Okruh komunikácií funkčnej triedy C2 budú tvoriť ulice Záhradná, MUDr. Jánskeho, Lazná a východným smerom Švermova ulica, sprístupňujúca rekreačnú oblasť pri vodnej nádrži.

Ďalej sa navrhuje dobudovať ucelený okruh komunikácií funkčnej triedy C3 na severozápadnom okraji obce, ktorý vznikne predĺžením a vzájomným zokruhovaním ulíc Mlynská a Fučíkova. Tieto komunikácie budú súčasne tvoriť kostru obslužnej dopravnej siete pre navrhovanú rozvojovú plochu č. 2. Na túto kostru sa napojí upokojená komunikácia funkčnej triedy D1.

Rozvojové plochy č. 3 a č. 4 budú na existujúce miestne komunikácie napojené vo viacerých bodoch prostredníctvom navrhovaných upokojených komunikácií funkčnej triedy D1. Pre dopravnú obsluhu existujúceho rómskeho osídlenia a rozvojových plôch č. 9, 10, 13 je potrebné dobudovať v súčasnosti provizórne komunikácie a vybudovať nové upokojené komunikácie. Komunikácie, ktoré nie je možné napojiť na okružný systém, budú zakončené otočkami. Miestne komunikácie a ich napojenia budú riešené v zmysle STN 73 6110 a STN 73 6102.

Statická doprava

Plochy statickej dopravy sa nachádzajú v centrálnej časti obce – pri kultúrnom dome s obecným úradom, obchodnom dome, cintoríne a bytových domoch. Pre odstavovanie motorových vozidiel sa ďalej využívajú pridružené priestory komunikácií – rozšírenia asfaltovej plochy vozovky, prípadne zatravnené krajnice. Odstavné plochy pre rodinné domy sú zabezpečované na pozemkoch rodinných domov – v garážach alebo na spevnených plochách. S týmto riešením sa počíta aj v novonavrhovaných obytných uliciach.

Parkovisko je potrebné vybudovať pre potreby navrhovaného rekreačného strediska, ktoré bude súčasne plniť funkciu záchytného parkoviska na vstupe do celej rekreačnej oblasti pri vodnej nádrži. Podľa projektovej dokumentácie sa v rámci rozvojovej plochy č. 6 počíta s parkoviskom s kapacitou 250 stojísk pre osobné automobily a 10 stojísk pre autobusy. Odstavné plochy sa ďalej navrhujú pri cintoríne, základnej škole (amfiteátri) a športovom areáli, každé s kapacitou cca 15 stojísk. Takto vzniknuté nároky na statickú dopravu je potrebné riešiť v zmysle požiadaviek STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:2,5.

Nemotorová doprava

Chodníky sú vybudované len čiastočne pozdĺž prieťahu ciest III. triedy zastavaným územím a na niektorých miestnych komunikáciách. Šírkové parametre a stav chodníkov sú vyhovujúce len v centre obce, kde boli nedávno rekonštruované. V ostatných častiach sú chodníky prevažne v nevyhovujúcej šírke a kvalite alebo úplne chýbajú. Navrhuje sa dobudovať chodníky pozdĺž prieťahov ciest III. triedy č. III/2 632 a III/2 633 zastavaným územím obce, t.j. na Partizánskej ul. a Hurbanovej ul. Chodník pozdĺž cesty III/2 633 bude ďalej predĺžený do obce Mýtina, nakoľko obyvatelia obce Divín vo veľkej miere využívajú železničnú dopravu zo zastávky v obci Mýtina. V prípade vybudovania rekreačného centra pri vodnej nádrži (rozvojová plocha č. 6) bude potrebné vybudovanie pešieho chodníka (prípadne integrovaného s cyklistickým chodníkom) aj pri hlavnej prístupovej ceste (Švermova ul.).

V nových rozvojových plochách pre výstavbu obytných stavieb sa vybudujú aspoň jednostranné chodníky so šírkou min. 1,5 m pozdĺž všetkých navrhovaných komunikácií funkčnej triedy C2 a C3. Chodníky sa vybudujú v súlade s STN 73 6110.

V riešenom území sú vyznačené viaceré cyklistické trasy, ktoré v rámci Mikroregiónu Javor vytvárajú ucelenú sieť cyklotrás. Sú vyznačené prevažne po existujúcich cestách III. triedy – do obcí Mýtina, Tuhár, Budiná. Cyklotrasy sú po oboch brehoch vodnej nádrže Ružiná. Tieto cyklistické trasy navrhujeme dobudovať, vrátane ich značenia. Cyklistickú trasu Divín – Mýtina navrhujeme vybudovať ako samostatný cyklistický chodník, dopravne segregovaný od automobilovej dopravy. Šírkové usporiadanie cyklistickej trasy bude navrhnuté v zmysle STN 73 6110. Ďalej navrhujeme po existujúcich poľných a lesných cestách vyznačiť novú cyklistickú

trasu z obce Divín do lokality Divínske lazy, ktorá sa v lokalite Činčurovci napojí na vyznačenú cyklistickú trasu Mýtina – Budinské lazy.

Osobná hromadná doprava

Verejná hromadná doprava je zabezpečovaná autobusovou dopravou. V obci Divín sú tri autobusové zastávky, jedna na námestí, dve v okrajových častiach obce. V súvislosti s návrhom nových rozvojových plôch navrhujeme zriadenie ďalších troch zastávok, z toho jednu sezónnu pri navrhovanom rekreačnom stredisku. Týmto bude splnená požiadavka dostupnosti zastávok do vzdialenosti 500 m splnená, s výnimkou odľahlých lazov. Väčšina spojov končí v obci Divín. Podstatne väčší počet spojov zastavuje na zastávkach v obci Mýtina, kde je možný prestup na diaľkové linky autobusovej dopravy do Lučenca, Detvy a Zvolena. Najbližšia železničná zastávka je v obci Mýtina a od obce Divín je vzdialená len 2,5 km.

II. Údaje o výstupoch

Výstupom strategického dokumentu bude Územný plán obce Divín v rozsahu záväznej aj smernej časti. Záväzné časti ÚPN budú vyhlásené Všeobecne záväzným nariadením obce Divín. Dokumentácia bude vypracovaná v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacej dokumentácii a územnoplánovacích podkladoch a v súlade s § 13 stavebného zákona a bude obsahovať textovú a grafickú časť.

Výstupmi strategického dokumentu budú záväzné zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce Divín, usporiadania verejného dopravného, občianskeho a technického vybavenia, ustanovenia plôch pre verejnoprospešné stavby, na vykonanie asanácie a pre chránené časti krajiny, ochrany a využívania prírodných zdrojov, kultúrno-historických hodnôt a významných krajinných prvkov, starostlivosti o životné prostredie, tvorby krajiny vrátane plôch zelene. Ich určeniu predchádza zohľadnenie všetkých právnych predpisov v oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny, ochrany životného prostredia a ochrany zdravia obyvateľstva.

Pred vypracovaním konečného Návrhu ÚPN obce Divín bol vypracovaný Koncept Územného plánu obce Divín v dvoch variantoch. Diferenciácia variantov je založená na scenároch rôznej dynamiky rozvoja obce. Tieto sú podmienené mierou prirodzeného prírastku najplodnejšej zložky populácie, ale tiež externými faktormi – celkovou hospodárskou situáciou v rámci SR a regiónu. Variant A počíta s cieľovým počtom 2 226 obyvateľov, variant B predpokladá vyššiu dynamiku rastu s cieľovým počtom 2 301 obyvateľov. Z tohto dôvodu sú vo variante B okrem plôch totožných s variantom A vymedzené ďalšie dve rozvojové plochy. Ostatné časti dokumentácie, vrátane regulatívov pre jednotlivé regulačné bloky a krajinnoeekologické komplexy, sú v oboch variantoch identické.

1. Ovzdušie

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Lučenec ani riešené územie medzi zaťažené oblasti. V rámci okresu Lučenec došlo vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok v posledných rokoch k výraznému poklesu. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok a pokračujúca plynofikácia

energetických stacionárnych zdrojov. V k.ú. Divín sa nenachádzajú žiadne veľké ani stredné zdroje znečisťovania ovzdušia.

2. Voda

Znečistenie povrchových a podzemných vôd

V pramennej oblasti miestnych vodných tokov je znečistenie povrchových vôd minimálne. Po vstupe povrchových vôd (Budinský potok a Tomanovský potok) do zastavaného územia obce dochádza antropogénnymi vplyvmi k značnému zhoršeniu kvality vody, a to najmä v prípade Tomanovského potoka. To je spôsobené podstatne nižšou vodnosťou oproti Budinskému potoku.

Za sekundárne silne znečistené podzemné vody možno považovať vody povrchového splachu a plytké podpovrchové vody, tvoriace sa v území medzi Hrbmi a Prielohami. Dochádza tu k priamym únikom hnojovice z poľného hnojiska pod Hrbmi, ktoré sa potom zapájajú do obehu povrchovej i podzemnej vody. K tomuto znečisteniu sa pridáva i vyplavovanie živín z aplikácií agrochemikálií. Znečistené vody pomaly migrujú smerom k vodnej nádrži Ružiná. To negatívne ovplyvňuje kvalitu vody v samotnej nádrži Ružiná. Podľa meraní ÚV SR bola v roku 2015 bola vo vodnej nádrži Ružiná vyhovujúca kvalita vody na kúpanie.

Stav odvádzania a likvidácie splaškových odpadových vôd

Obec Divín má vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Kanalizácia je gravitačná z rúr PVC DN 300. Čistenie odpadových vôd je v čistiarni odpadových vôd (ČOV) Divín, ktorá je umiestnená medzi obcou a vodnou nádržou. Na verejnú kanalizáciu je napojených 88,1% z celkového počtu obyvateľov obce.

Výpočet množstva splaškových odpadových vôd

Množstvo splaškových odpadových vôd sa vypočíta odvodením z výpočtu potreby pitnej vody podľa STN 75 6101:

Tab.: Rekapitulácia odtokového množstva splaškových odpadových vôd

Návrh. množstvo splaškových vôd	EO _n = 2226 (variant A)	EO _n = 2301 (variant B)
Ročné množstvo splaškových vôd Q _r (m ³ /r)	160 121	164 778
Priemerné denné množstvo splašk. vôd Q _p (l/s)	5,077	5,225
Max. hodinové množstvo splaškových vôd Q _{h max} (l/s)	10,661	10,973
Min. hodinové množstvo splaškových vôd Q _{h min} (l/s)	3,046	3,135

Návrh odvádzania splaškových vôd

Systém existujúcej kanalizácie obce sa zachováva. Navrhuje sa odkanalizovanie všetkých nových rozvojových plôch určených pre obytné a rekreačné funkcie. V navrhovaných koridoroch miestnych komunikácií bude kanalizačné potrubie umiestnené pod vozovkou.

Všetky navrhované rozvojové plochy budú odkanalizované gravitačne. Stoková sieť bude z potrubí PVC DN 300 mm. Kanalizačné prípojky budú z PVC, jednoduché (DN 150) alebo združené (DN 200), realizované pripojením cez odbočku 300/150(200), pripojenie nehnuteľností bude cez revíznú šachtu umiestnenú na verejnom priestranstve. Približné trasovanie jednotlivých

stôk je znázornené v grafickej časti vo výkrese „Verejné technické vybavenie“. Podrobné technické riešenie odkanalizovania bude predmetom projektovej dokumentácie nižšieho stupňa.

Gravitačná kanalizácia je navrhnutá na minimálne a maximálne prietoky splaškových odpadových vôd z pripojených nehnuteľností. Minimálne prietoky boli smerodajné pre návrh minimálneho sklonu stôk z dôvodu zabezpečenia ich samočistiacej schopnosti. Ochranné pásmo kanalizácie je podľa zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách 1,5 m od vonkajšieho okraja potrubia horizontálne na obe strany. V ochrannom pásme je možná stavebná činnosť len so súhlasom prevádzkovateľa kanalizácie.

Odvádzanie dažďových vôd

Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch a prípadne využívať na polievanie. Voda zadržaná v území prispeje k zachovaniu potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídľenej vegetácie.

Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje prostredníctvom vsakovacích jám na okrajoch komunikácií, resp. vybudovaním delenej dažďovej kanalizácie, s napojením na existujúcu dažďovú kanalizáciu. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavných a manipulačných plôch v navrhovanom rekreačnom stredisku) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Pri odvádzaní vôd z povrchového odtoku zo zastavaného územia obce a z pozemných komunikácií pre motorové vozidlá, vrátane parkovísk a odstavných plôch, budú tieto vody prečistené zachytením plávajúcich látok, resp. osadením lapačov na zachytávanie ropných látok.

Na ochranu zástavby na ul. B. S. Timravy pred stekajúcimi vodami z okolitej poľnohospodárskej pôdy sa navrhuje dobudovanie (predĺženie) dažďového rigolu, s vyústením pri ČOV. Technické riešenie dažďového rigolu, ako aj výpočet dimenzie a množstva dažďových vôd, bude predmetom riešenia v podrobnejšej dokumentácii.

3. Odpady

ŠGÚ DŠ neeviduje v riešenom území žiadne skládky odpadu. Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Je tu zavedený separovaný zber odpadu pre papier, sklo a plasty. Drobný stavebný odpad sa zabezpečuje zberom do veľkých kontajnerov. Netriedený komunálny odpad sa odváža na regionálnu skládku odpadu.

Ďalej odporúčame rozširovať separovaný zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať, zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment separovaných komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce a kraja. V obci je potrebné rozmiestniť zberné nádoby na zber separovaného odpadu a zabezpečovať kompostovanie biologického odpadu. Zberný dvor bude riešený v rámci regionálneho systému zberu separovaného odpadu mimo riešeného územia.

4. Hluk a vibrácie

Riešené územie nie je plošne zaťažené nadmerným hlukom. Najvýznamnejším zdrojom hluku sú líniové cestné zdroje. K najviac zaťaženým dopravným ťahom patrí cestná komunikácia I/66.

V budúcnosti je potrebné eliminovať prípadný stret funkcií a bývania so zdrojmi hluku a vibrácií od priemyselnej výroby.

5. Radiačné zaťaženie

V centrálnej časti zastavaného územia (pozdĺž potokov) je nízke radónové riziko. Inde v katastrálnom území obce je stredné radónové riziko. V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, bude treba určiť stupeň radónového rizika. Pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia

6. Doplnujúce údaje

Údaje o iných výstupoch v podobe zásahov do prostredia nie sú v rámci Konceptu Územného plánu obce Divín relevantné. V území obce nie sú realizované ani navrhované žiadne významné terénne úpravy a zásahy do krajiny.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Úlohou strategického dokumentu je vylúčiť negatívne vplyvy na životné prostredie, resp. stanoviť regulatívy pre ich elimináciu v pôsobnosti a kompetencii územného plánovania. Koncept ÚPN obce Divín vymedzí ochranné pásma v zmysle platnej legislatívy.

Predpokladané priame vplyvy na životné prostredie:

- Návrhy na funkčné využitie územia
- Nároky na trasy a zariadenia dopravy a technického vybavenia
- Požiadavky na záber poľnohospodárskej pôdy
- Vplyv na chránené územia v zmysle zákona č. 543/2000 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov

Predpokladané nepriame vplyvy na životné prostredie

- bežné vplyvy vyplývajúce z konkrétneho využívania jednotlivých funkčných plôch, pričom ich negatívny dopad bude eliminovaný opatreniami upravujúcimi spôsob využívania územia formou regulatívov a konkrétnych opatrení.

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Riešené územie pre územný plán obce je vymedzené administratívno-správnymi hranicami obce, t. j. celým katastrálnym územím obce. Katastrálne územie je celistvé a má výmeru 2392,5 ha.

Hustota osídlenia dosahuje 86 obyvateľov na km², čo je mierne pod úrovňou celoštátneho priemeru (110 obyv./ km²). Primárne spádové územie obce Divín predstavuje celé katastrálne územie obce, zahŕňajúce aj sídelnú jednotku Divínske lazy. Sekundárne spádové (záujmové) územie tvoria obce Budiná, Tuhár, Ružiná, Mýtna, Píla. V územnom pláne obce Divín je preto riešené celé katastrálne územie obce a naznačené sú väzby na okolité obce záujmového územia. Potrebné bolo definovať väzby najmä z hľadiska rozvoja a koordinácie cestovného ruchu (vo vzťahu ku k.ú. Ružiná), ako aj väzby týkajúce sa koordinácie rozvoja technickej infraštruktúry, cyklotrás. Zastavané územie zahŕňa zastavané pozemky obytného územia s príslušnými záhradami. Chatová osada, areál bývalej hydinyárne ani laznícke osídlenie nie sú súčasťou zastavaného územia. Zastavané územie je vymedzené hranicami stanovenými k 1.1.1990.

V súvislosti s návrhom rozvojových plôch vymedzuje Územný plán obce Divín zastavané územie obce tak, že bude zahŕňať:

- existujúce zastavané územie vymedzené súčasnou hranicou zastavaného územia obce
- existujúcu zástavbu osád na Jilemnického ul. a ul. SNP
- nové rozvojové plochy č. 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11 - časť
- nové rozvojové plochy č. 12, 13 – len vo variante B

Prevažná časť zastavaného územia, ako aj väčšina rozvojových plôch pre jeho rozšírenie, sa zaraďuje do obytného územia. Ide o plochy, ktoré sú určené pre obytné stavby a k nim prislúchajúce nevyhnutné vybavenie (zväčša ide o základnú občiansku vybavenosť, verejné dopravné a technické vybavenie vrátane parkovísk a garáží, zeleň a detské ihriská). Nové plochy sú navrhované aj pre rozšírenie rekreačného územia, zmiešaného územia a cintorína. Centrálna zóna obce je klasifikovaná ako zmiešané územie.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia- podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie, reliéf

Geologická stavba sa na relatívne malom území vyznačuje pomerne veľkou pestrosťou horninového zloženia. Obec Divín leží na rozhraní pohoria Ostrôžky, Revúckej vrchoviny a Lučenskej kotliny v kotlinkovite rozšírenej doline Budinského potoka. Povrch chotára v kotlinke tvoria uloženiny z mladších treťohôr, inde staršie a stredné druhohorné tuhárske vápence a granodiority. Zalesnené sú vyššie položené časti katastrálneho územia. Reliéf je členitý, pahorkatinový až vrchovinový, s nadmorskou výškou v rozmedzí od 250 do 650 m n.m. Najnižšia výška je v južnej časti katastrálneho územia pri Budinskom potoku poniže vodnej nádrže, najvyššia v severnej časti na úpätí vrchu Javor. Stred obce je vo výške 265 m.n.m. Z geomorfologického hľadiska sa riešené územie zaraďuje do sústavy Alpsko-himalájskej, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, oblasti Slovenské Rudohorie. Zasahujú sem dva celky:

- Revúcka vrchovina (podcelok Cinobanské predhorie, oddiel Lovinobanská brázda)
- Ostrôžky

V katastrálnom území obce Divín sú evidované ložiská nevyhradeného nerastu a prieskumné územie, ktoré je potrebné rešpektovať:

- ložisko nevyhradeného nerastu č. 4044 (Mýtna) – stavebný kameň – vápenec, ktoré do katastrálneho územia Divín zasahuje malou časťou
- určené prieskumné územie Divín – Au-Ag rudy, určené pre AQUA SYM, s.r.o. Veľký Krtíš s platnosťou do 4. 3. 2020

2. Klimatické pomery

Podľa klimaticko-geografického členenia je riešené územie charakteristické mimoriadne rôznorodými podmienkami. Katastrálne územie obce Divín spadá až do troch klimatických oblastí a štyroch okrskov. Je to spôsobené predovšetkým značným rozpätím nadmorskej výšky, ktoré predstavuje až 400 m.

- teplá oblasť (T), okrsk T7 – teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou
- mierne teplá oblasť (M), okrsk M3 – mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový
- mierne teplá oblasť (M), okrsk M6 – mierne teplý, vlhký, vrchovinový
- chladná oblasť (C), okrsk C1 – mierne chladný

Priemerný ročný úhrn zrážok dosahuje 650 – 700 mm, v najvyššie položenej časti katastrálneho územia sú ročné úhrny zrážok ešte vyššie. Maximum zrážok pripadá na júl, minimum na február. Počet dní so snehovou prikrývkou je v nižších častiach 100 – 120 dní, vo vyšších častiach do 140 dní.

Prúdenie, smer a rýchlosť vetra ovplyvňujú orografické pomery, expozícia terénu, jeho oslnenie. V zimnom období sú veterné pomery ovplyvňované cirkulačnými pomermi ázijskej anticyklóny, islandskej a stredomorskej níže. V jarom období je v dôsledku častého, nestabilného zvrstvenia atmosféry najmenšia početnosť výskytu bezvetria. Charakteristická je premenlivá cirkulácia vzduchu, pričom prevládajúcim smerom je severné prúdenie. Riešené územie je pomerne dobre prevetrávané. Najväčšiu početnosť výskytu majú vetry severovýchodného a juhozápadného smeru.

3. Ovzdušie

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Lučenec ani riešené územie medzi zaťažené oblasti. V rámci okresu Lučenec došlo vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok v posledných rokoch k výraznému poklesu. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok a pokračujúca plynofikácia energetických stacionárnych zdrojov. V k.ú. Divín sa nenachádzajú žiadne veľké ani stredné zdroje znečisťovania ovzdušia. Riešenie ÚPN zakazuje v obytnom území prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia. V oblasti investícií do technickej infraštruktúry návrh rozšírenia splaškovej kanalizácie, ako aj plynofikácie v nových rozvojových plochách prispeje k udržiavaniu kvality vody a ovzdušia. Znečistenie ovzdušia spôsobené diaľkovým prenosom imisíí nie je možné na lokálnej úrovni ovplyvniť.

4. Vodné pomery

Hydrologické pomery

Riešené územie spadá do povodia rieky Ipľ. Riečnu sieť v riešenom území tvorí predovšetkým Budinský potok. Má dĺžku 11,7 km, pramení na južnom úpätí vrchu Javor, v nadmorskej výške 615 m n.m. a ďalej preteká Teplou dolinou. Ústí do Krivánskeho potoka pod obcou Lovinobaňa. V rkm 1,773 je na Budinskom potoku vybudovaná vodná nádrž Ružiná, ktorá zasahuje do katastrálnych území obcí Divín a Ružiná. Podľa prílohy č. 1 vyhlášky č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, je Budinský potok zaradený medzi vodohospodársky významné vodné toky. Katastrálnym územím Divín ďalej tečú prítoky Budinského potoka – pravostranný prítok Tomanovský potok a ľavostranný prítok Kolušovský jarok (Košariská). Tieto vodné toky zabezpečujú povrchový odtok z celého k.ú. Divín.

Vodná nádrž Ružiná bola dobudovaná v roku 1973. Vodnú nádrž s maximálnou rozlohou 170 ha zásobuje aj Krivánsky potok, prostredníctvom podzemného potrubia z vodnej nádrže Mýtina v dĺžke 4,4 km. Hlavným účelom vodnej nádrže je vyrovnávanie nerovnomerných prietokov Budinského a Krivánskeho potoka. Využíva sa aj na rekreačné účely a ako rybársky revír (ako mimopstruhová voda).

Z hľadiska tvorby povrchového odtoku sa územie nachádza vo vrchovinnno-nížinnej oblasti s režimom odtoku, ktorý zodpovedá dažďovo-snehovému typu, s výrazným podružným zvýšením vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy.

Hydrogeologické pomery

Územie patrí do hydrogeologického rajónu GN 089 Kryštalínikum Revúckej vrchoviny a Stolických vrchov v povodí Ipľa. V južnej časti sem zasahuje rajón NQ Neogén Lučenskej kotliny. Obidva hydrogeologické rajóny nevytvárajú priaznivejšie podmienky pre sústredovanie väčšieho množstva podzemných vôd.

Z hľadiska tvorby podzemných vôd sú najvýznamnejšie všetky čiastkové karbonátové hydrogeologické štruktúry, hlavne masív Tomanovej a hradný vrch. Na túto hydrogeologickú štruktúru (kryštalické vápence) a hlavne na jej kontakt s fylitmi je viazaný významnejší výver podzemných vôd. Ostatné horninové komplexy, najmä kryštalínikum reprezentované granitmi a migmatitmi nevytvárajú predpoklady pre významnejšie akumulácie podzemných vôd.

Z hľadiska tvorby povrchového odtoku priamo ovplyvňujúceho kvalitu vody vo vodnej nádrži Ružiná sú hydrogeologicky významné spraše a sprašové hliny v centrálnej časti územia, najmä severovýchodne od obce Divín (medzi Hrbmi a Prielohami). Vzhľadom na izolačné vlastnosti týchto hornín nedochádza k úplnej infiltrácii zrážkových vôd spadnutých na toto územie, ale k pomalému povrchovému, resp. plytkému podpovrchovému odtoku smerom k zátokke vodnej nádrže. V riešenom území sa nenachádzajú zdroje termálnych ani minerálnych vôd.

5. Pôdne pomery

Pôdne podmienky

Z hľadiska pôdnych typov sa v riešenom území vyvinuli viaceré typy pôd. Väčšinu poľnohospodárskej pôdy predstavujú kambizeme. Na pahorkatine a sprašiach vznikli pseudogleje a luvizeme. Južne od Divínskeho hradu sú na vápencoch rendziny. Lokálne sú pri prítokoch Budinského potoka fluvizeme. Komplexnú informáciu o pôdnych typoch, pôdnych druhoch, pôdotvornom substráte a sklonitosti reliéfu poskytujú bonitované pôdnoekologické jednotky (BPEJ). Pôdy v riešenom území sú zaradené do 5. – 9. skupiny kvality podľa zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov. V riešenom území sa podľa hlavných pôdnych jednotiek vyskytujú (s uvedením kódu hlavnej pôdnej jednotky v rámci BPEJ):

- fluvizeme typické, stredne ťažké (06)
- fluvizeme glejové, stredne ťažké, povrchovo oglejené (08)
- kambizeme typické kyslé a kambizemedystrické (veľmi kyslé) na zvetralinách hornín kryštalinika, stredne ťažké až ľahké (60)
- kambizeme typické, kambizeme typické kyslé, kambizemeluvizemné na minerálne bohatých zvetralinách vulkanitov, stredne ťažké (lokálne kambizemeandozemné) (61)
- kambizeme typické a kambizemeluvizemné na svahových hlinách, stredne ťažké až ťažké (65)
- kambizeme (typ) plytké na horninách kryštalinika, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké (80)
- kambizeme (typ) na ostatných substrátoch, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké (83)
- luvizemepseudoglejové až pseudoglejeluvizemné na polygénnych hlinách so skeletom, stredne ťažké (85)
- pseudogleje typické na polygénnych hlinách so skeletom, stredne ťažké až ťažké (89)
- rendziny typické, plytké, stredne ťažké až ľahké (90)
- rendziny typické, na výrazných svahoch: 12-25°, stredne ťažké až ťažké (veľmi ťažké) (92)

6. Fauna, flóra

Z hľadiska fytogeografického členenia (Futák) do riešeného územia zasahujú z juhu oblasť panónskej flóry (Pannonicum), obvod pramatranskejxerothermnej flóry (Matricum), okres Ipeľsko-rimavská brázda a zo severu oblasť západokarpatskej flóry (Carpathicumoccidentale), obvod predkarpatskej flóry (Praecarpaticum), okres Slovenské stredohorie.

Potenciálnou prirodzenou vegetáciou, ktorá by sa v riešenom území vyvinula bez antropogénneho vplyvu, sú nasledovné základné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie: bukové a jedľovo-bukové lesy, karpatské dubovo-hrabové lesy, dubové a cerovo-dubové lesy, jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov a podhorské bukové lesy. Reálna vegetácia, nachádzajúca sa v danom území, sa od prirodzenej vegetácie odlišuje. Lesné plochy v kotlinke boli nahradené poľnohospodárskou pôdou. Lesy zostali zachované vo vyššie položenej severnej časti katastrálneho územia a zachoval sa tiež Divínsky háj – pomerne rozsiahly lesný celok medzi Krivánskym potokom a vodnou nádržou Ružiná. Sú klasifikované

prevažne ako hospodárske lesy (893,74 ha); ochranné lesy sú na výmere 37,05 ha. Z hľadiska drevinovej skladby má najväčšie zastúpenie buk (41,75%), dub (24,07%), hrab (8,2%), smrek (9,13%). V menšej miere sú zastúpené aj borovica (4,86%), agát (4,7%), smrekovec (2,47%). V Divínskom háji prevláda dubový porast, v pohorí Ostrôžky buk. Lesné plochy majú výmeru 1432,6 ha, t.j. 59,88 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Nelesná drevinová vegetácia sa nachádza na poľnohospodárskej pôde, kde sú jej funkcie nenahraditeľné – krajinotvorná, refugiálna (migrácia rastlín a živočíchov), pôdoochranná, mikroklimatická, pufrčná, hydrická, atď. Drevinová skladba je rôznorodá a závisí od polohy a nadmorskej výšky. Krovinné formácie sú tiež situované na nevyužívaných miestach, pozdĺž poľných ciest, na svahoch, v terénnych stržiach alebo rastie ako líniová zeleň aj pri menších prítokoch. Spoločenstvá stepného typu – trvalé trávne porasty sa v riešenom území vyskytujú hlavne v prechodových zónach medzi ornou pôdou a lesnými porastmi, na úpätí svahov. Väčšie plochy trvalých trávnych porastov – lúk a pasienkov sa nachádzajú v oblasti s lazničným osídlením v severozápadnej časti katastrálneho územia, pod vrcholom Javora. Mezofilné lúky a ovsíkové lúky nížinné a podhorské sa zachovali len v malom rozsahu, väčšina z nich bola postupne premenená na pasienky alebo na orné pôdy. Pri absencii využívania lúk kosením a ich prípadným následným prepásaním a u pasienkov spásaním, dochádza k ich postupnému zarastaniu najmä krovinnou vegetáciou. Vlhké lúky – typické aluviálne psiarkové lúky sa v území zachovali len ojedinele pozdĺž Tomanovského potoka. Trvalé trávne porasty majú výmeru 356,47 ha, t.j. 14,9 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Orná pôda má na výmere poľnohospodárskej pôdy podiel 47,3%. Najnižšiu ekologickú hodnotu vykazujú agrocenózy na ornej pôde na rozsiahlych pôdnych celkoch, ktoré sa nachádzajú v centrálnej časti katastrálneho územia medzi obcami Divín a Mýtna. Priaznivejšie sú z tohto hľadiska menšie celky ornej pôdy v jemnejšej mozaike s trvalými trávnyimi porastmi. Orná pôda má výmeru 384,29 ha, t.j. 16 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

V k.ú. Divín sa podľa stavu z KN nachádzajú len plochy ovocných sádov na výmere 14,34 ha. Ide o jeden orechový sad v lokalite pod Divínskym hájom. Vegetácia v zastavanom území má kultúrny charakter. Tvorí ju predovšetkým vegetácia úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch. Záhrady majú celkovú výmeru 48,3 ha, t.j. 1,75 % z celkovej výmery katastrálneho územia.

Verejný park sa nachádza na námestí pri kultúrnom dome a Budínskom potoku. Plochy verejnej zelene sa nachádzajú aj na viacerých rozšírených križovaniach komunikácií a pozdĺž niektorých širších komunikácií v obci. Za špecifickú súčasť sídelnej zelene možno považovať aj zeleň na svahoch hradného kopca priľahlú a tzv. Panskú záhradu s výmerou viac ako 30 ha. Drevinová skladba výsadby verejnej zelene je rôznorodá – tvoria ju listnaté dreviny – breza, agát, pagaštan, lipa, vŕba, orech, ihličnaté dreviny tuja, smrek, jedľa, okrasné a ovocné dreviny (slivka, čerešňa). V parku na námestí je lipa, smrek, borovica. V Panskej záhrade sú ovocné dreviny – jablňoň, ale aj pagaštan. Drevinová a krovinná vegetácia sa v zastavanom území nachádza aj v podobe sprievodnej vegetácie pozdĺž Budínského potoka a Tomanovského potoka. Značné plochy zaberá aj nežiaduca synantropná vegetácia.

Tab.: Prehľad úhrnných hodnôt druhov pozemkov v m² (ÚHDP) za k. ú. Divín

Druh pozemku	výmera v m ²
orná pôda	3842879
chmeľnice	0
vinice	0
záhrady	572868
ovocné sady	143398
trvalé trávne porasty	3564672
lesné pozemky	14326284
vodné plochy	507173
zastavané plochy a nádvoria	859762
ostatné plochy	108329
spolu – k.ú.	23925365

Zdroj: GKÚ Bratislava www.katasterportal.sk

V riešenom území boli identifikované dve genofondové lokality fauny a flóry:

- G1 Pobrežie Ružinej: územie kumuluje genofondové lokality vzácnych druhov rastlín – močiarka (*Batrachium*) a živočíchov – hviezdoša močiarného (*Callitrichepalustris* agg.), blatnička vodná (*Limosella aquatica* L.), pečeňovka mrvka dutinkatá (*Ricciacavernosa* Hoffm.), riečňanka prímorská (*Najas marina* L.), avifauny, obojživelníkov a plazov – ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), skokan (*Rana* spp.), užovka fľakaná (*Natrix tessellata*), rosníčka zelená (*Hylas arborea*).
- G2 Návršie Divínskeho hradu: ide o genofondovú lokalitu užovky stromovej (*Elaphe longissima*) a vretenice lesnej (*Anemone sylvestris*), v bezprostrednom okolí nadväzuje aj genofondová lokalita vstavača obyčajného (*Orchis morio* L.).

7. Krajina

V scenérii krajiny a v jej vizuálnom vnímaní je limitom reliéf, ktorý určuje mieru výhľadových a viditeľných priestorov. Reliéf je členitý na relatívne malej ploche. Celkovo pestrosť reliéfu vytvára zaujímavý krajinný obraz územia. Je zdrojom atraktívnych scenérií a výhľadov. Z vyvýšených nezalesnených častí zastavaného územia, najmä z hradného kopca a prilahlých svahov, sú zaujímavé pohľady na obec Divín a vodnú nádrž Ružiná. V širšom okolí je viditeľná silueta pohoria Ostrôžky s vrchmi Sedem chotárov a Javor.

Svahy pohoria sú pokryté kompaktným lesným porastom. Vizuálne vnemy odlišného rázu poskytujú pasienky s rozptýlenými lazmi. Krajínarsky atraktívne sú najmä drobné mozaiky, v ktorých sa striedajú trvalé trávne porasty, drevinová vegetácia, sady a rozptýlené osídlenie. Možno konštatovať, že v krajinnom obraze prevládajú harmonicky pôsobiace prvky prírodného charakteru – lesné porasty, trvalé trávne porasty. K takýmto prvkom môžeme priradiť aj antropogénny prvok laznickeho osídlenia a vodnú nádrž. Kategóriu neutrálne pôsobiacich prvkov reprezentuje orná pôda. Zastúpenie rušivo pôsobiacich prvkov je minimálne – ide len o vedenia VN 110kV a 22 kV. Ani vo vzdialenejšom horizonte nevystupujú ako dominantné prvky siluety výškových objektov a technických zariadení. Masív Divínskeho hája

vytvára vhodný pohľadový zákryt voči exponovanému dopravnému koridoru s pripravovanou výstavbou rýchlostnej cesty, ako aj voči výrobnému komplexu v Lovinobani.

Krajinný obraz je charakteristický rôznorodosťou prírodných prvkov, medzi ktorými dominuje vodná nádrž, malebne zasadená do podhorskej krajiny, striedaná samotným sídlom s historickými dominantami až po neprístupnú horskú krajinu s lazničným osídlením. Táto rôznorodosť je predpokladom vysokej biodiverzity územia, ale aj faktorom atraktivity pre rôzne aktivity rekreácie a cestovného ruchu a je potrebné usilovať sa o jej udržanie.

V návrhu riešenia sa líniová zeleň využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií, ale aj ako kompozičný prvok, na rozdelenie a ohraňovanie pôdnych celkov, ako aj na fixovanie rozhrania zástavby a voľnej krajiny. Líniová zeleň by mala byť dostatočne štruktúrne členitá a druhovo bohatá.

V navrhovanom riešení sa pozornosť venuje aj sídelnej zeleni. Okrem udržiavaných plôch verejnej zelene v historickom jadre navrhujeme revitalizovať a parkovo upraviť ďalšie plochy zelene v zastavanom území obce a vytvoriť nové oddychové plochy s parkovými úpravami. Ide predovšetkým o plochy na ul. MUDr. Jánskeho a sprievodnú zeleň pri vodných tokoch v zastavanom území. V navrhovaných uliciach vyššieho významu sa požaduje výsadba líniovej zelene. Najvýznamnejšou plochou sídelnej zelene je však tzv. Panská záhrada, ktorá predstavuje unikátne tradičné krajinárske štruktúry. Predpokladá sa zachovanie a revitalizácia tejto plochy zelene a jej využitie ako verejnej zelene pre oddychové aktivity bez zriaďovania nových trvalých stavieb.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov, ÚSES

Riešené územie sa nachádza mimo súvislej sústavy chránených území Natura 2000 – nezasahuje do navrhovaných vtáčích území, ani území európskeho významu. Nezasahujú sem žiadne veľkoplošné územia ochrany prírody. Na väčšine katastrálneho územia Divín platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny. V k.ú. Divín sa nachádzajú viaceré maloplošné chránené územia – prírodná pamiatka a malou plochou sem zasahujú dve prírodné rezervácie:

- prírodná rezervácia (PR) Príbrežie Ružinej
- prírodná rezervácia (PR) Ružinské jelšiny
- prírodná pamiatka (PP) Jaskyňa Mara
- regionálne významná mokraď Pobrežie Ružinej

Okrem toho je na území Tuhárskeho krasu zaznamenaný výskyt biotopov európskeho významu a biotopov národného významu, ako aj chránených druhov rastlín.

Návrh prvkov ÚSES

V rámci okresu Lučenec patrí k. ú. Divín medzi územia s najvyššou ekologickou stabilitou, s prevahou plôch ekologicky stabilných. Podľa Krajinárskej štúdie Mikroregiónu Javor je koeficient ekologickej stability (KES) pre k.ú. Divín 0,75. Z okolitých obcí je vyšší KES len v obciach Kotmanová (0,84), Tuhár (0,84) a Píla (0,79). Podľa metodiky RÚSES je stupeň ekologickej stability v k.ú. Divín stanovený koeficientom 3,72.

Štrukturálnymi prvkami ÚSES sú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky. V riešenom území je cieľom návrhu prvkov ÚSES miestneho významu posilniť pôsobenie regionálnych biocentier a biokoridorov na okolitú krajinu, predovšetkým južnú časť riešeného územia, ktorá sa vyznačuje nízkym stupňom ekologickej stability.

Podľa RÚSES okresu Lučenec sa v riešenom území nachádza biocentrum regionálneho významu: RBc Makoviská. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledovné biocentrá:

- MBcDivínskyháj –
- MBcDivínsky hrad – Veľký vrch – Pieskový vrch
- MBc Vodná nádrž Ružiná –

Podľa RÚSES okresu Lučenec riešeným územím prechádzajú biokoridor nadregionálneho významu a biokoridor regionálneho významu: NBk 6/20Tisovník – Bralce – Krtiny, RBk Tuhár – Píla. Pre doplnenie kostry územného systému ekologickej stability sa navrhujú nasledujúce biokoridory:

- MBk Budinský potok
- MBkTomanovský potok

V riešenom území boli ďalej identifikované dve genofondové lokality fauny a flóry:

- G1 Pobrežie Ružinej
- G2 Návršie Divínskeho hradu

Účelom interakčných prvkov v kultúrnej krajine je tlmiť negatívne pôsobenie devastčných činiteľov na ekologicky hodnotnejšie krajinné segmenty a na druhej strane prenášať ekologickú kvalitu z biocentier do okolitej krajiny s nízkou ekologickou stabilitou, resp. narušenej antropogénnou činnosťou. Pre plnenie uvedených funkcií sú navrhované interakčné prvky:

- sprievodná vegetácia poľných ciest, remízky, zeleň na stržiach, líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde, vrátane navrhovanej líniovej zelene
- drobné vodné toky s brehovou vegetáciou, ktoré nie sú zaradené medzi biokoridory miestneho významu

9. Obyvateľstvo

Vývoj počtu obyvateľov, prirodzený a mechanický pohyb

Divín historicky patril k väčším obciam, ktoré mali ráz mestečka. Tomu zodpovedal aj počet obyvateľov. V druhej polovici 19. storočia až do roku 1900 počet obyvateľov najprv klesal a neskôr stagnoval okolo úrovne 1 100 obyvateľov. Až začiatkom 20. storočia došlo k populačnému rastu, ktorý kontinuálne pokračoval celých 70 rokov. Najväčší rast bol zaznamenaný v 30. rokoch 20. storočia, keď sa počet obyvateľov zvýšil o 23% za jednu dekádu. Napriek skutočnosti, že obec Divín na základe Projektu urbanizácie SSR, uplatňovaného v 70. až 80. rokoch 20. storočia bola zaradená medzi strediskové obce, v tomto období už nedochádza k populačnému rastu obce a bytová výstavba sa tu utlmila. Posledných 40 rokov počet obyvateľov opäť stagnuje, pričom sa pohybuje v pomerne úzkom rozmedzí mierne nad 2 000 obyvateľov. V posledných rokoch je tendencia nepatrne rastová a obec dosahuje historické maximá počtu obyvateľov. Oproti iným obciam okresu Lučenec, kde sa dochádza výraznému

populačnému poklesu, je teda situácia v obci Divín priaznivejšia. K 31. 12. 2014 mala obec Divín 2 076 obyvateľov.

V sledovanom období rokov 2008 – 2013 bola bilancia prirodzeného pohybu vyrovnaná až mierne rastová – 151 narodených : 141 zosnulých. Migračná bilancia bola v rokoch 2008 – 2013 mierne pozitívna – do obce prísťahovalo 134 obyvateľov, odsťahovalo sa 126 obyvateľov. Oproti okolitým obciam, ktoré dlhodobo zaznamenávajú prirodzené úbytky i migračné úbytky, je situácia v obci Divín priaznivejšia.

Z hľadiska demografických prognóz má istú výpovednú hodnotu index vitality, definovaný ako podiel počtu obyvateľov v predproduktívnom veku k počtu obyvateľov v poproduktívnom veku, násobený číslom 100. Podľa všeobecnej interpretácie až hodnoty nad 100 zaručujú perspektívu rastu počtu obyvateľov prirodzenou menou. Tento ukazovateľ v roku 2011 dosahoval pomerne priaznivú hodnotu – 114. Ide teda o progresívny typ populácie.

Najväčší nárast v období rokov 2001 – 2011 zaznamenal segment obyvateľstva v produktívnom veku. Znamená to, že humánny potenciál pre ekonomický rozvoj v súčasnosti dosahuje vrchol, čo sa prejaví aj investíciami generácie v produktívnom veku do individuálnej bytovej výstavby.

Obec Divín by mohla aj naďalej profitovať z trendu prisťahovania obyvateľov z malých obcí vlastného záujmového územia. Základným predpokladom je dostatok pracovných príležitostí a vysoký štandard technickej infraštruktúry, ako aj širšie spektrum poskytovaných služieb. Istým limitom tohto trendu je skutočnosť, že potenciál týchto obcí zásobovať obec Divín obyvateľstvom v produktívnom veku je z väčšej časti už vyčerpaný. Po zvážení týchto faktorov možno do roku 2030 prognózovať nárast počtu obyvateľov obce na priemerne 2 200. Prognóza je podložená lineárnou interpoláciou vývoja počtu obyvateľov za posledných 7 rokov (2008 – 2014), kedy bol zaznamenaný rast počtu obyvateľov o 57, prognózujeme nárast počtu obyvateľov obce do roku 2030 (t.j. počas nasledujúcich 14 rokov) na 2 190 obyvateľov ($57 \times 2 + 2\,076 = 2\,190$). Ide o pomerne konzervatívny scenár vývoja, v prípade optimistického scenára vývoja je možné uvažovať s nárastom až na 2 280 obyvateľov. Z hľadiska demografického vývoja sú diferencované aj varianty A a B. Variant A zodpovedá konzervatívnemu scenáru, variant B optimistickému scenáru.

Skutočný potenciál obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od globálnych vývojových tendencií a lokalizačných faktorov, ich dosahu na investičnú aktivitu súkromného sektora, ale tiež od samotnej obce, jej rozvojovej politiky, udržania a zlepšenia kvality života v obci, ponuky služieb v obci, odstránenia deficitov infraštruktúry.

Ekonomická aktivita obyvateľov

Z vekovej skladby a údajov o počte ekonomicky aktívnych vyplýva, že obyvateľstvo má v súčasnosti priemerný potenciál ekonomickej produktivity. Miera ekonomickej aktivity obyvateľov je 48,3%.

Problém pretrvávajúcej vysokej nezamestnanosti je zapríčinený celkovými štrukturálnymi problémami hospodárskej základne širšieho regiónu. Ide hlavne o pomalú reštrukturalizáciu priemyselnej základne v regióne, taktiež k zvýšeniu nezamestnanosti prispelo ukončenie činnosti

jedného z najvýznamnejších podnikov v okolí – Lovinit, a.s. Lovinobaňa. Nedostatok pracovných príležitostí je aj v súčasnosti značným problémom.

Podľa údajov z posledného sčítania z roku 2011 väčšina obyvateľov pracovala v terciárnom sektore (služby) – 488 obyvateľov, menej v sekundárnom sektore (priemysel) – 340 obyvateľov. V súčasnosti už len minimálny počet zamestnancov pracuje v primárnom sektore (poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, ťažba) – 64 obyvateľov.

Časť obyvateľov pracuje v miestnych podnikoch a zariadeniach služieb, ako aj v cestovnom ruchu. Časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva odchádza za prácou do Lučenca, Zvolena, v menšej miere aj do iných miest a obcí. Za prácou odchádzalo 661 obyvateľov, čo z počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva predstavovalo 66,3%. Možnosť získania zamestnania je teda podmienená ochotou cestovať za prácou.

Navrhované riešenie počíta s rozšírením aktivít cestovného ruchu, čo by malo pozitívny dopad na zamestnanosť. Ďalšie pracovné miesta vzniknú v sektore služieb pre obyvateľstvo. Celkovo môže realizácia navrhovaných zámerov najmä v oblasti cestovného ruchu priniesť 100 pracovných miest. Cestovný ruch má potenciál zamestnať až 1/3 pracovnej sily v obci. Istou nevýhodou takejto orientácie ekonomickej aktivity je jej výrazná sezónnosť.

Bytový fond

Bývanie je hlavnou funkciou v riešenom území. Bytový fond tvorí z väčšej časti tradičná zástavba rodinných domov, zväčša jednopodlažných. Značná časť bytového fondu je v bytových domoch – spolu 138 bytových jednotiek, čo predstavuje 27% trvale obývaných bytov. Priemerná obložnosť bytu (počet obyvateľov na 1 byt) dosahuje hodnotu 2,71 a je mierne pod priemerom SR a priemerom za okres Lučenec (2,92). Podiel bytov vybavených ústredným kúrením a bytov vybavených kúpeľňou alebo sprchovým kútom sa neodchyľuje od okresného priemeru. Podiel neobývaných bytov predstavuje 15,4% z celkového počtu bytov (v okrese Lučenec je tento podiel 11,4%). Hlavnou príčinou je horší stavebnotechnický stav bytového fondu v starších objektoch, ktoré nie sú prispôsobené súčasným štandardom bývania. Tento bytový fond je vhodné rekonštruovať a znovu využiť na obytné funkcie, prípadne na rekreačné účely.

Vzhľadom k výhodnej polohe obce neďaleko významného dopravného koridoru a dlhodobu pozitívnej migračnej bilancii možno aj v budúcnosti očakávať vysoký záujem o novú výstavbu v obci. V existujúcej urbanistickej štruktúre je relatívne nízky počet voľných prieluk na zástavbu – spolu cca 22 prieluk, ktoré sú pomerne rovnomerne rozptýlené v zastavanom území. Tieto prieluky budú zastavané len v prípade záujmu ich vlastníkov o odpredaj individuálnym stavebníkom. Je preto nevyhnutné počítať s dostatočnou kapacitou nových rozvojových plôch bývania. Sú rozložené do viacerých lokalít po obvode zastavaného územia. Sčasti vychádzajú z doterajšej územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov.

Na severozápadnom okraji obce sa navrhuje rozvojová plocha č. 2. Nové obytné ulice vzniknú prirodzeným predĺžením a zokruhovaním ulíc Mlynská a Janka Kráľa. Kapacita rozvojovej plochy je maximálne 43 bytových jednotiek v rodinných domoch. Pre túto lokalitu bola spracovaná podrobná urbanistická štúdia.

Rozvojové plochy č. 3 a 4 sa navrhujú na juhovýchodnom okraji obce. Rozvojová plocha č. 3 s kapacitou pre 10 rodinných domov sa nachádza za ihriskom, preto je potrebné vzájomné oddelenie oboch funkcií pásom líniovej zelene. Rozvojová plocha č. 4 pre 40 rodinných domov sa navrhuje popri komunikácii do rekreačnej oblasti (Švermova ul.), z väčšej časti na pozemku vo vlastníctve obce.

Ďalej sa počíta s rozširovaním výstavby bytov nižšieho štandardu vo väzbe na rómske osídlenie za predpokladu rekonštrukčných zásahov a dobudovania infraštruktúry. Pre tento účel sú vyčlenené rozvojové plochy č. 9 (doplnenie druhej strany zástavby na časti ul. SNP), č. 10 a 13 (rozšírenie zástavby na Jilemnického ul.) a č. 11 a 12 (pri Budinskom potoku). Rozvojové plochy č. 12 a 13 sú navrhované len vo variante B, ktorý počíta s dynamickejšim populačným rastom, najmä rómskej populácie. Súhrnná kapacita rozvojových plôch č. 9 – 13 je spolu 57 bytových jednotiek.

V I. etape (do r. 2025) sa predpokladá výstavba na rozvojových plochách č. 3, 4, 9, 10, 11. Ostatné rozvojové plochy a prieluky sú indikatívne alokované pre II. etapu výstavby (do r. 2030).

Rozvojové plochy vymedzené v územnoplánovacej dokumentácii majú celkovú kapacitu 142 bytových jednotiek vo variante A; vo variante B je kapacita vyššia o 30 bytových jednotiek. Je to maximálna kapacita, pri uvažovanej výmere pozemkov 600 -- 800 m². Záujemcovia o väčšie pozemky môžu pristúpiť k zlúčeniu dvoch susediacich pozemkov. Predpokladá sa tiež, že dôjde k znižovaniu obložnosti existujúceho bytového fondu a bude tiež pokračovať úbytok bytového fondu v dôsledku zmeny funkcie na občiansku vybavenosť. Uvažovaný prírastok bytového fondu teda bude znamenať nasledovný prírastok počtu obyvateľov do roku 2030:

- variant A: $2\,076 + (142 - 82) \times 2,5 = 2\,076 + 150 = \underline{\underline{2\,226}}$
- variant B: $2\,076 + (172 - 82) \times 2,5 = 2\,076 + 225 = \underline{\underline{2\,301}}$

Oproti demografickej prognóze z kap. 2.4, ktorá pre pracuje s dvomi scenármi rozvoja, kapacity rozvojových plôch počítajú s istou rezervou, ktorá pri oboch scenároch predstavuje cca + 30 obyvateľov.

Tab.: Rekapitulácia prírastku bytového fondu podľa rozvojových plôch

Číslo rozvojovej plochy	Počet bytových jednotiek	Variant	Etapa
2	43	A, B	II.
3	10	A, B	I.
4	40	A, B	I.
9	8	A, B	I.
10	15	A, B	I.
11	4	A, B	I.
12	10	B	II.
13	20	B	II.
prieluky	22	A, B	II.
Spolu	172		

Okrem individuálnej bytovej výstavby je možné istý podiel bytov realizovať aj formou nájomných bytových alebo radových domov. Regulačné podmienky stanovujú prípustnosť výstavby bytových domov v regulačných blokoch B1, C2.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Obec Divín patrí medzi obce s mimoriadnou koncentráciou kultúrno-historických hodnôt. V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF) sú evidované viaceré nehnuteľné národné kultúrne pamiatky, na ktoré sa vzťahuje ochrana v zmysle zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu (ďalej len pamiatkový zákon):

- Hrad – č. ÚZPF 431/1-18 – stredoveký hrad s počiatkami vzniku niekedy koncom 13. storočia.
- Kostol s opevnením, r.k. Všetkých svätých – č. ÚZPF 432/1-2 Okolo kostola sa nachádza opevnenie obdĺžnikového pôdorysu s nárožnými obrannými vežičkami zo 17. stor.
- Fara katolícka – č. ÚZPF 433/1 – baroková stavba spredu roku 1761,
- Kaštieľ a opevnenie – č. ÚZPF 434/1-2 –

V súvislosti s ochranou nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok sú nasledovné požiadavky:

- rešpektovať a zachovať nehnuteľné národné kultúrne pamiatky v obci Divín
- rešpektovať ochranné pásmo nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok v obci Divín, vyhlásené rozhodnutím Okresného úradu Lučenec 22. 10. 2001.
- rešpektovať ustanovenia § 32, ods. 2 a ods. 11 pamiatkového zákona v znení neskorších predpisov
- v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona (základná ochrana kultúrnej pamiatky) nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počítať od obvodového plášťa stavby, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou stavba alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

Okrem objektov evidovaných v ÚZPF sa v obci nachádzajú ďalšie pamiatky, ktoré majú nesporné architektonické a kultúrno-historické hodnoty a ktoré je potrebné zachovať:

- socha Nepoškvrneného počatia Panny Márie z roku 1777 – umiestnená pred vstupom do hradieb kostola
- kaplnka sv. Anny – medzi hradným múrom a kalváriou, postavená asi v roku 1755 – jednopriestorová stavba s polygonálnym uzáverom a s drevenou vežičkou na sedlovej streche
- bývalá cirkevná škola – z roku 1864, na námestí pred budovou obecného úradu
- kalvária

V katastrálnom území obce Divín sú vo viacerých polohách evidované archeologické lokality a polohy s výskytom ojedinelých nálezov:

- hrad – z výskumu Divínskeho hradu je pravdepodobné, že sa tu bude nachádzať aj staršie stredoveké osídlenie, a to aj v extraviláne (pravdepodobne zaniknutá dedina Tomanová)

- jaskyňa na hradnom brale v areáli hradu Divín – v jej priestoroch boli zistené stredoveké črepy
- kaštieľ v Divíne – archeologický výskum zistil, že renesančný kaštieľ vznikol na pozostatkoch stredovekej kúrie, o ktorej je prvá písomná zmienka z roku 1329. V pozostatkoch objavenej kúrie bolo rozoznaných niekoľko stredovekých stavebných fáz.
- kostol Všetkých svätých – pri južnom múre svätyne boli odkryté koruny muriva objektu podlhovastého tvaru s polkruhovým uzáverom; ďalší archeologický výskum doložil prikostolný cintorín, pričom bolo preskúmaných niekoľko hrobov
- jaskyňa Mara medvedia – na vápennom brale nad ulicou SNP. Zistené tu boli nálezy kyjatickej kultúry z neskorej doby bronzovej
- stredoveký hrádok s valovým opevnením z 15. storočia – nachádza sa v areáli lesoparku Divínsky háj

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území sa paleontologické nálezy a geologické lokality nevyskytujú.

12. Iné zdroje znečistenia

V centrálnej časti zastavaného územia (pozdĺž potokov) je nízke radónové riziko. Inde v katastrálnom území obce je stredné radónové riziko. V rámci spracovania nižších stupňov územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN O, ÚPN Z) v jednotlivých oblastiach, podľa účelu ich využitia, bude treba určiť stupeň radónového rizika. Pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podlažia

Zastavaným územím obce Divín prechádzajú cesty III. triedy. Vzhľadom na nízku intenzitu dopravy na týchto cestách nie je obytné územie zaťažované nadmerným hlukom, ktorý by presahoval povolené hodnoty podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Znečistenie ovzdušia

Z hľadiska kvality ovzdušia nepatrí okres Lučenec ani riešené územie medzi zaťažované oblasti. V rámci okresu Lučenec došlo vo väčšine ukazovateľov produkcie znečisťujúcich látok v posledných rokoch k výraznému poklesu. Dôvodom tohto vývoja je ukončenie výroby prevádzok s najväčšou produkciou znečisťujúcich látok a pokračujúca plynofikácia

energetických stacionárnych zdrojov. V k.ú. Divín sa nenachádzajú žiadne veľké ani stredné zdroje znečisťovania ovzdušia.

Znečistenie povrchových a podzemných vôd

V pramennej oblasti miestnych vodných tokov je znečistenie povrchových vôd minimálne. Po vstupe povrchových vôd (Budinský potok a Tomanovský potok) do zastavaného územia obce dochádza antropogénnymi vplyvmi k značnému zhoršeniu kvality vody, a to najmä v prípade Tomanovského potoka. To je spôsobené podstatne nižšou vodnosťou oproti Budinskému potoku. Za sekundárne silne znečistené podzemné vody možno považovať vody povrchového splachu a plytké podpovrchové vody, tvoriace sa v území medzi Hrbmi a Prielohami. Dochádza tu k priamym únikom hnojovice z poľného hnojiska pod Hrbmi, ktoré sa potom zapájajú do obehu povrchovej i podzemnej vody. K tomuto znečisteniu sa pridáva i vyplavovanie živín z aplikácií agrochemikálií. Znečistené vody pomaly migrujú smerom k vodnej nádrži Ružiná. To negatívne ovplyvňuje kvalitu vody v samotnej nádrži Ružiná. Podľa meraní ÚV SR bola v roku 2015 bola vo vodnej nádrži Ružiná vyhovujúca kvalita vody na kúpanie.

Vodná a veterná erózia

Vodná erózia lokálne v malej miere postihuje strmšie svahy so sklonom nad 5°, ktoré sú využívané ako orná (poľnohospodárska) pôda a preto sú nedostatočne chránené vegetáciou. K veternej erózii pôd dochádza len zriedkavo na pôdach bez vegetácie. Keďže v území prevládajú stredne ťažké a ťažké pôdy, je vo všeobecnosti pôsobenie veternej erózie nevýrazné.

Radiačné zaťaženie

V centrálnej časti zastavaného územia (pozdĺž potokov) je nízke radónové riziko. Inde v katastrálnom území obce je stredné radónové riziko.

Odpadové hospodárstvo

ŠGÚ DŠ neeviduje v riešenom území žiadne skládky odpadu. Obec má vypracovaný program odpadového hospodárstva a schválené VZN o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi v obci. Je tu zavedený separovaný zber odpadu pre papier, sklo a plasty. Drobný stavebný odpad sa zabezpečuje zberom do veľkých kontajnerov. Netriedený komunálny odpad sa odváža na regionálnu skládku odpadu.

V celkovom hodnotení je možné konštatovať, že sa v Územnom pláne obce Divín neriešia také aktivity a funkčné plochy, ktoré by negatívne ovplyvnili existujúcu environmentálnu hodnotu územia. Navrhované riešenie z hľadiska ekonomických dôsledkov zásadne neovplyvňuje existujúci stav (nie je potrebné likvidovať založenú štruktúru, alebo jej časť kvôli ďalšiemu navrhovanému využitiu). Je potrebné pre existujúci stav, ako aj pre navrhovaný rozvoj vybudovať kvalitnú technickú infraštruktúru v zmysle spracovaného Územného plánu obce Divín. Navrhovaný rozvoj znamená nárast stavu obyvateľov, to ale nevyvolá také územno-technické dôsledky, ktoré by znamenali zvýšené nároky na nadradený systém technickej infraštruktúry a tým aj na nárast environmentálneho zaťaženia.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

Navrhované riešenie nepredpokladá negatívne environmentálne dôsledky. Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu environmentálnych záťaží a predchádzanie ich vzniku definuje koncept územnoplánovacej dokumentácie opatrenia definované v jednotlivých kapitolách textovej časti. Územný plán obce Divín je výsledkom komplexného zhodnotenia riešeného územia. Je priemetom a zosúladením všetkých záujmov a vzťahov, čoho výsledok je najoptimálnejšie riešenie harmonického rozvoja obce.

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Územný plán obce Divín je územnoplánovací dokument, ktorý nemá priamy vplyv na zdravie obyvateľov obce. ÚPN rieši problémy najmä v oblasti dopravy, technickej infraštruktúry a bývania. Realizáciou rozvoja podľa navrhovaného plánu obce sa predpokladá skvalitnenie životného prostredia v obci a udržanie a pritiahnutie mladých ľudí. Navrhované riešenie počíta s dostatočnými rezervami rozvojových plôch aj v prípade výraznejšieho nárastu počtu obyvateľov a tak obci umožní flexibilne reagovať na rôznu dynamiku demografického vývoja a migrácie.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia budú vyplývať predovšetkým z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov. Pri postupnom príraste obyvateľov by mali prevažovať pozitívne dôsledky týkajúce sa sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšenie podielu mladších vekových skupín, zvýšenie podielu domácností so strednými a vyššími príjmami. Požiadavku bezbariérovosti v riešenom území obce navrhuje územný plán zohľadniť pri projektovaní v následných stupňoch dokumentácie pre (§ 56 Vyhlášky MŽP SR č. 532/2002 Z. z.).

Územný plán stanovuje v záväznej časti Zásady a regulatívy pre jednotlivé oblasti, ktoré majú zabezpečiť pozitívny vplyv navrhovaných riešení na obyvateľstvo:

- Vzhľadom na nízku intenzitu dopravy na cestách III. triedy, ktoré prechádzajú zastavaným územím obce, nie je obytné územie zaťažované nadmerným hlukom, za účelom eliminácie prípadných negatívnych dopadov dopravy na existujúcu zástavbu sa odporúča posilnenie izolačnej líniovej zelene pozdĺž cesty III. triedy. Architektonickú dispozíciu interiérov rodinných domov umiestnených pozdĺž cesty III. triedy odporúčame orientovať na odvrátenú stranu od zdroja hluku a vytvárať predzáhradky so vzrastlou zeleňou. Uvedené platí pre existujúcu zástavbu v prípade prestavieb a náhradnej výstavby po asanovaných objektoch. Nové rozvojové plochy pre bývanie a občiansku vybavenosť sa nenavrhujú v blízkosti ciest III. triedy, nepriaznivé vplyvy z dopravy sa tu preto nepredpokladajú.
- Na miestnych komunikáciách, najmä v centrálnej zóne obce a v blízkosti vzdelávacích zariadení, odporúčame zvážiť vhodnosť osadenia spomaľovacích prahov. Prvky upokojujúcej dopravy budú umiestňované na základe podrobnejšej projektovej dokumentácie v súlade s technickými podmienkami TP 15/2005.

- V oblasti investícií do technickej infraštruktúry návrh rozšírenia splaškovej kanalizácie, ako aj plynifikácie v nových rozvojových plochách prispeje k udržaniu kvality vody a ovzdušia. Plánovaná výstavba rýchlostnej cesty R2 nenaruší existujúcu zástavbu a ani negatívne neovplyvní životné prostredie v obci a príslušné ekosystémy, zlepši však dopravnú dostupnosť obce.
- Nárast počtu obyvateľov obce a z toho vyplývajúci potenciálny tlak na životné prostredie bude eliminovaný uplatnením stanovených zásad a záväzných regulatívov. Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie územia s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúcu interferenciu jednotlivých urbanistických funkcií.
- Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby.
- Navrhované riešenie počíta s dostatočnými kapacitami rozvojových plôch aj v prípade výraznejšieho nárastu počtu obyvateľov a tak obci umožní flexibilne reagovať na rôznu dynamiku demografického vývoja a migrácie.
- Návrh revitalizácie verejných a oddychových priestranstiev, rozšírenie možností pre šport a rekreáciu bude mať pozitívne sociálne dopady. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám a podporí identifikáciu obyvateľov s obcou.
- V prípade naplnenia predpokladov prírastku počtu obyvateľov dôjde k postupnému zlepšeniu sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov. Zvýšenie počtu obyvateľov rozšíri trhový potenciál pre etablovanie nových prevádzok služieb a obchodu.
- Rozvojom obce sa vytvoria predpoklady pre optimalizáciu a racionalizáciu využitia infraštruktúry, ekonomického potenciálu obce, zvlášť efektívnejším využívaním existujúcich objektov. Rozvoj hospodárskej základne sa zákonite pozitívne premietne aj v sociálnej oblasti.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Územný plán obce nemá vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery. Pri zakladaní stavieb musí byť zohľadnený prirodzený geologický podklad.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Realizácia stavieb a činností v zmysle návrhu územného plánu obce nebude mať vplyv na klimatické pomery.

4. Vplyvy na ovzdušia

Územný plán nemá nepriaznivý vplyv na ovzdušie. Rozšírením plôch na bývanie, občiansku vybavenosť, rekreáciu a výrobu sa nepredpokladá výrazný nárast emisií, ani vznik nových druhov emisií.

5. Vplyvy na vodné pomery

Systém existujúcej kanalizácie obce sa zachováva. Navrhuje sa odkanalizovanie všetkých nových rozvojových plôch určených pre obytné a rekreačné funkcie. V navrhovaných koridoroch miestnych komunikácií bude kanalizačné potrubie umiestnené pod vozovkou.

Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch a prípadne využívať na polievanie. Voda zadržaná v území prispeje k zachovaniu potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie. Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje prostredníctvom vsakovacích jám na okrajoch komunikácií, resp. vybudovaním delenej dažďovej kanalizácie, s napojením na existujúcu dažďovú kanalizáciu. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavných a manipulačných plôch v navrhovanom rekreačnom stredisku) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatrávňovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Pri odvádzaní vôd z povrchového odtoku zo zastavaného územia obce a z pozemných komunikácií pre motorové vozidlá, vrátane parkovísk a odstavných plôch, budú tieto vody prečistené zachytením plávajúcich látok, resp. osadením lapačov na zachytávanie ropných látok.

Na ochranu zástavby na ul. B. S. Timravy pred stekajúcimi vodami z okolitej poľnohospodárskej pôdy sa navrhuje dobudovanie (predĺženie) dažďového rigolu, s vyústením pri ČOV. Technické riešenie dažďového rigolu, ako aj výpočet dimenzie a množstva dažďových vôd, bude predmetom riešenia v podrobnejšej dokumentácii.

6. Vplyvy na pôdu

Riešenie navrhuje plošný rozvoj obce, ktorý si vyžiada výstavbu nevyhnutného dopravného vybavenia, technického vybavenia. Vzhľadom k tomu, že výstavba bude lokalizovaná aj na plochách mimo existujúceho zastavaného územia, rozvoj si vyžiada zábery plôch poľnohospodárskej pôdy.

Vodná erózia lokálne v malej miere postihuje strmšie svahy so sklonom nad 50°, ktoré sú využívané ako orná (poľnohospodárska) pôda a preto sú nedostatočne chránené vegetáciou. K veternej erózii pôd dochádza len zriedkavo na pôdach bez vegetácie. Keďže v území prevládajú stredne ťažké a ťažké pôdy, je vo všeobecnosti pôsobenie veternej erózie nevýrazné.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Územný plán nemá priamy vplyv na faunu, flóru a ich biotopy. Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení a prvkov ÚSES sa vytvoria predpoklady pre skvalitnenie podmienok pre faunu a flóru v hodnotenom území. Pri realizácii návrhov vyplývajúcich z územného plánu sa odporúča rešpektovať prvky RÚSES v k.ú. Divín, vyhlásené chránené územia podľa zákona o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 Z.z. a realizovať odporúčané ekostabilizačné opatrenia.

Katastrálne územie obce Divín spadá pod správu CHKO Cerová vrchovina. V zmysle zákona č. 543/2002 z.z. O ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov do riešeného územia zasahuje chránené územie prírodná rezervácia pobrežie Ružinej s ochranou vegetácie v celkovej výmere 40 ha. Medzi významné krajinné prvky zistené v záujmovom území patria najmä mokrade, vodné a pobrežné ekosystémy, ako aj stromoradia a remízky. Z nich najvýznamnejšie sú pobrežné ekosystémy vodnej nádrže Ružiná. Ostatné krajinné prvky sú v katastri obce zastúpené len v obmedzenej miere na okrajoch tohto územia. Z mokradí sú to najmä mokradné typy biotopov popri ceste do Mýtnej alebo na bezmennom prítok Tomanovského potoka, kde by mohla zmena hydrologického mikrorežimu viesť k ich postupnému a niekedy i k okamžitému zániku. Ekologický význam sa potvrdil aj u biocentra na návrší hradu divín – Veľký vrch – Pieskový vrch a biocentra Divínsky háj. Z neživej prírody sa v katastrálnom území divín nachádza prírodná pamiatka jaskyňa Mara medvedia.

V návrhu riešenia je potrebné v celom rozsahu rešpektovať prvky regionálneho a miestneho USES (lokálne biokoridory, ekologicky významné segmenty) v zmysle odporúčaní krajinnokoekologického plánu obce Divín.

8. Vplyvy na krajinu

Krajinný obraz je charakteristický rôznorodosťou prírodných prvkov, medzi ktorými dominuje vodná nádrž, malebne zasadená do podhorskej krajiny, striedaná samotným sídlom s historickými dominantami až po neprístupnú horskú krajinu s lazničným osídlením. Táto rôznorodosť je predpokladom vysokej biodiverzity územia, ale aj faktorom atraktivity pre rôzne aktivity rekreácie a cestovného ruchu a je potrebné usilovať sa o jej udržanie.

V návrhu riešenia sa líniová zeleň využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií, ale aj ako kompozičný prvok, na rozdelenie a ohraničenie pôdnych celkov, ako aj na fixovanie rozhrania zástavby a voľnej krajiny. Líniová zeleň by mala byť dostatočne štruktúrne členitá a druhovo bohatá.

V navrhovanom riešení sa pozornosť venuje aj sídelnej zeleni. Okrem udržiavaných plôch verejnej zelene v historickom jadre navrhujeme revitalizovať a parkovo upraviť ďalšie plochy zelene v zastavanom území obce a vytvoriť nové oddychové plochy s parkovými úpravami. Ide predovšetkým o plochy na ul. MUDr. Jánskeho a sprievodnú zeleň pri vodných tokoch v zastavanom území. V navrhovaných uliciach vyššieho významu sa požaduje výsadba líniovej zelene. Najvýznamnejšou plochou sídelnej zelene je však tzv. Panská záhrada, ktorá predstavuje unikátne tradičné krajinárske štruktúry. Predpokladá sa zachovanie a revitalizácia tejto plochy zelene a jej využitie ako verejnej zelene pre oddychové aktivity bez zriaďovania nových trvalých stavieb.

Ekologickú stabilitu možno podporiť predovšetkým systémom ekostabilizačných opatrení, zabezpečujú celoplošné pôsobenie ÚSES. Ak by neboli implementované, môže dôjsť k ohrozeniu prírodných zdrojov a následne až k situácii, že navrhované prvky kostry ÚSES (biocentra, biokoridory, interakčné prvky) nebudú v dostatočnej miere plniť im prisudzované ekologické funkcie.

Opatrenia s daným účelom sú uvedené v návrhu jednotlivých prvkov MÚSES. Na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity ekosystémov je potrebné:

- vytvorenie nárazníkových pásov pozdĺž vodných tokov, nárazníkové pásy mali by byť široké minimálne 10 – 15 m, zatrávnené a ponechané na sukcesiu; hlavnou funkciou pásu je retencia vody a živín, eliminácia znečisťovania vody
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a minimalizovať lesné monokultúry
- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- odstraňovanie nepôvodných a invázných drevín ohrozujúcich biologickú diverzitu, najmä agátu bieleho a z bylinnej etáže, najmä krídlatku japonskú
- na návrší Divínskeho hradu zmeniť druhové zloženie v prospech pôvodných drevín (teplomilné dubové porasty) a súčasne potlačiť nepôvodné dreviny – agát biely a borovicu čiernu
- vytýčenie okružného náučného chodníka na usmernenie pohybu návštevníkov hradného návršia mimo genofondové lokality
- obnoviť extenzívne využívanie zarastajúcich lúk a pasienkov s ich kosením a vypásaním
- zachovať biodiverzitu lúčnych ekosystémov a obmedziť sukcesný proces (zarastanie náletovými drevinami)
- sukcesný proces na trvalých trávnych porastoch umožniť len v odľahlých a ťažko dostupných polohách
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability
- doplnenie stromovej a krovinovej vegetácie, prípadne trvalých trávnych porastov v trase navrhovaných biokoridorov
- obmedziť poľnohospodársku výrobu a výrub drevín a iné činnosti v lokalitách tvoriacich prvky systému ekologickej stability
- dôsledne kontrolovať dodržiavanie podmienok ochrany v chránených územiach PR Príbrežie Ružinej a PR Ružinské jelšiny
- dodržiavať ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma

Zásady ochrany prírody a krajiny

- rešpektovať prírodné rezervácie (PR) Príbrežie Ružinej, Ružinské jelšiny
- rešpektovať prírodnú pamiatku (PP) Jaskyňa Mara
- rešpektovať regionálne významnú mokraď Pobrežie Ružinej
- rešpektovať Tuhársky kras ako územie s vysokou biodiverzitou a s výskytom biotopov európskeho významu a biotopov národného významu, ako aj chránených druhov rastlín
- rešpektovať ložiská nevyhradených nerastov a prieskumné územie:

Zásady vytvárania územného systému ekologickej stability (ÚSES)

V zmysle návrhu systému ekologickej stability je nutné rešpektovať / dobudovať navrhované prvky ÚSES, tak aby plnili požadované funkcie biocentra, biokoridoru, genofondovej lokality, interakčného prvku:

- biocentrum regionálneho významu RBc Makoviská
- biokoridor nadregionálneho významu NBk 6/20 Tisovník – Bralce – Krtiny
- biokoridor regionálneho významu RBk Tuhár – Píla

- biocentrá miestneho významu MBcDivínsky háj, MBcDivínsky hrad – Veľký vrch – Pieskový vrch, MBc Vodná nádrž Ružiná
- biokoridory miestneho významu MBk Budinský potok, MBkTomanovský potok
- genofondové lokality fauny a flóry: G1 Pobrežie Ružinej, G2 Návršie Divínskeho hradu
- interakčné prvky: sprievodná vegetácia poľných ciest, remízky, zeleň na stržiach, líniová zeleň na poľnohospodárskej pôde, vrátane navrhovanej líniovej zelene, drobné vodné toky s brehovou vegetáciou nezaradené medzi biokoridory

Zásady starostlivosti o životné prostredie a implementácie ekostabilizačných opatrení

- vytvorenie nárazníkových pásov pozdĺž vodných tokov
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a minimalizovať lesné monokultúry
- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území
- na návrší Divínskeho hradu zmeniť druhové zloženie v prospech pôvodných drevín (teplomilné dubové porasty) a súčasne potlačiť nepôvodné dreviny – agát biely a borovicu čiernu
- udržiavať existujúcu líniovú zeleň a založiť novú líniovú zeleň s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov na medziach a popri poľných cestách
- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability
- rešpektovať tradičné krajinárske štruktúry – sady, pasienky, prirodzené vodné toky so sprievodnou vegetáciou
- vytvoriť líniový bariérový prvok na zachytávanie znečistených povrchových vôd stekajúcich z rekreačnej oblasti do vodnej nádrže
- výsadba pásov izolačnej zelene na rozhraní zastavaného územia a poľnohospodárskej pôdy
- výsadba pásov izolačnej zelene na hraniciach výrobných areálov
- výsadba pásu izolačnej zelene medzi športovým areálom a navrhovaným obytným územím
- revitalizovať a dosadiť líniovú zeleň pozdĺž poľných ciest a účelových ciest mimo zastavaného územia obce
- revitalizovať a parkovo upraviť plochy zelene v zastavanom území obce
- úprava zelených pásov a predzáhradiek pozdĺž miestnych komunikácií v zastavanom území obce
- výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných uliciach
- zachovať a formovať vegetáciu kontaktnej zóny sídla a krajiny
- dodržiavať ochranné pásmo lesa – 50 m od hranice lesného pozemku

Ochranné pásma

Z hľadiska ochrany trás nadradených systémov dopravného vybavenia územia je potrebné v riešenom území rešpektovať ochranné pásma:

- ochranné pásmo navrhovanej rýchlostnej cesty
- ochranné pásmo cesty I. triedy
- ochranné pásmo cesty III. triedy
- ochranné pásmo železnice (dráhy)

Z hľadiska ochrany trás nadradeného technického vybavenia územia je v zmysle príslušných právnych predpisov potrebné v riešenom území rešpektovať požiadavky na ochranné a bezpečnostné pásma existujúceho aj navrhovaného technického vybavenia:

- ochranné pásma vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia
- ochranné pásma vonkajšieho podzemného elektrického vedenia
- ochranné pásma elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia
- ochranné pásma plynovodu
- bezpečnostné pásma plynovodu
- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete
- ochranné pásma vodovodu a kanalizácie

V riešenom území je ďalej potrebné rešpektovať ochranné pásma:

- ochranné pásma cintorína
- ochranné pásma lesa
- pásma hygienickej ochrany areálov so živočíšnou
- ochranné pásma čistiarne odpadových vôd
- ochranné pásma tokov

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Územný plán nemá priamy vplyv na kultúrne a historické pamiatky a archeologické náleziská. Navrhuje chrániť a zabezpečiť priebežnú údržbu kultúrnych pamiatok a objektov s pamiatkovými hodnotami spolu s ich okolím. Na území obce je potrebné rešpektovať aj objekty s pamiatkovými hodnotami nezapísané v Ústrednom zozname pamiatkové fondu a navrhuje sa vytvoriť Evidencia pamätihodností obce. Pre zabezpečenie ochrany možných archeologických nálezov sú v územnom pláne špecifikované podmienky, ktoré treba pri stavebnej činnosti dodržať.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V riešenom území nie sú evidované.

12. Iné vplyvy

Územný plán obce nemá žiadne iné vplyvy na obyvateľov obce, na susedné obce, ani na životné prostredie.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Z komplexného posúdenia riešenia Konceptu ÚPN obce Divín vyplýva, že nemá žiadne podstatné negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov obce, ale naopak navrhovanými opatreniami a regulatívmi sa stanovujú podmienky pre zlepšenie s pozitívnym vplyvom. V územnom pláne sa určuje využitie potenciálu územia na zabezpečenie rozvoja vo všetkých jeho funkčných požiadavkách s ohľadom na vytvorenie predpokladov pre rozvoj

bývania, občianskej vybavenosti, technickej vybavenosti, rekreácie, športu, zelene a v menšej miere výroby.

Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu environmentálnych záťaží a predchádzanie ich vzniku definuje návrh územnoplánovacej dokumentácie opatrenia definované v jednotlivých kapitolách textovej časti. Územný plán rieši environmentálne problémy návrhom splaškovej kanalizácie a ČOV, zásobovaním energiami a dopravným sprístupnením hlavne novonavrhovaných lokalít. Územný plán v návrhoch rieši protierózne a protipovodňové opatrenia. Realizáciou navrhovaných opatrení a prvkov RÚSES sa vytvoria predpoklady pre ozelenie scenérie, úpravu štruktúry krajiny a zvýšenie ekologickej stability riešeného územia. Pri spracovaní návrhu územnoplánovacej dokumentácie boli rešpektované všetky relevantné právne predpisy uplatňujúce sa v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia.

Nepredpokladajú sa významnejšie riziká spojené s uplatňovaním strategického materiálu vo vzťahu k životnému prostrediu, nakoľko každá plánovaná investícia investičného charakteru podlieha povoľovacím procesom, v rámci ktorých sú investície, ktoré by mohli negatívne vplyvať na obyvateľov alebo životné prostredie povinne posúdené podľa zákona č. 24/2006 Z.z..

Environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie nepredpokladá žiadne negatívne environmentálne dôsledky. Pre zlepšenie kvality životného prostredia, ako aj elimináciu a prevenciu environmentálnych problémov, definujeme v záväznej časti tejto územnoplánovacej dokumentácie súbor opatrení, ktoré vytvoria predpoklady pre udržateľný rozvoj územia.

V oblasti investícií do technickej infraštruktúry návrh rozšírenia splaškovej kanalizácie, ako aj plynifikácie v nových rozvojových plochách prispeje k udržaniu kvality vody a ovzdušia. Plánovaná výstavba rýchlostnej cesty R2 nenaruší existujúcu zástavbu a ani negatívne neovplyvní životné prostredie v obci a príslušné ekosystémy, zlepší však dopravnú dostupnosť obce.

Nárast počtu obyvateľov obce a z toho vyplývajúci potenciálny tlak na životné prostredie bude eliminovaný uplatnením stanovených zásad a záväzných regulatívov. Regulácia funkčného využitia územia presne stanovuje prípustné a neprípustné využitie územia s cieľom zabezpečiť kvalitu životného prostredia a eliminovať nežiadúcu interferenciu jednotlivých urbanistických funkcií.

Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Ďalšie pozitívne environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia vyplývajú z priemetu konkrétnych opatrení krajinnoekologického plánu (výsadba zelene, dobudovanie kostry ekologickej stability – MÚSES, opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny atď.).

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhované riešenie počíta s dostatočnými kapacitami rozvojových plôch aj v prípade výraznejšieho nárastu počtu obyvateľov a tak obci umožní flexibilne reagovať na rôznu dynamiku demografického vývoja a migrácie.

Návrh revitalizácie verejných a oddychových priestranstiev, rozšírenie možností pre šport a rekreáciu bude mať pozitívne sociálne dopady. Kultivované a príjemné prostredie by malo motivovať obyvateľov k zodpovednejšiemu prístupu k verejným priestranstvám a podporí identifikáciu obyvateľov s obcou.

V prípade naplnenia predpokladov prírastku počtu obyvateľov dôjde k postupnému zlepšeniu sociálnej a demografickej štruktúry obyvateľstva – zvýšeniu podielu obyvateľov vekovej skupiny do 40 rokov. Zvýšenie počtu obyvateľov rozšíri trhovú potenciál pre etablovanie nových prevádzok služieb a obchodu.

Rozvojom obce sa vytvoria predpoklady pre optimalizáciu a racionalizáciu využitia infraštruktúry, ekonomického potenciálu obce, zvlášť efektívnejším využívaním existujúcich objektov. Rozvoj hospodárskej základne sa zákonite pozitívne premietne aj v sociálnej oblasti.

Územno-technické dôsledky navrhovaného riešenia

Navrhovaná výstavba v nových rozvojových plochách si vyžiada nároky na vybudovanie príslušnej technickej infraštruktúry – vodovodu pre zásobovanie pitnou vodou, splaškovej kanalizácie, strednotlakových rozvodov plynu, sekundárnych elektrických rozvodov, prípadne telekomunikačných rozvodov. Pre zabezpečenie dopravného prístupu do nových rozvojových plôch je potrebné vybudovanie miestnych obslužných komunikácií a upokojených komunikácií.

Pri projektovaní stavieb je nutné zohľadňovať všeobecné technické požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie v zmysle § 56 – 58 vyhlášky č. 532/2002 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a o všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie.

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie.

Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov

- optimalizácia agrotechnických postupov – orba po vrstevnici, obmedzenie pestovania širokosiaticych plodín
- udržiavať existujúcu líniovú zeleň a založiť novú líniovú zeleň s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov na medziach a popri poľných cestách
- rešpektovať tradičné krajinárske štruktúry – pasienky, prirodzené vodné toky so sprievodnou vegetáciou
- zachovať, resp. založiť brehové spoločenstvá vodných tokov a nárazníkovú zónu s trvalými trávnyimi porastmi za účelom eliminácie bezprostredného kontaktu vodných tokov s poľnohospodárskou pôdou a zastavaným územím obce
- chrániť kvalitu pôdy obmedzením použitia chemických prostriedkov v rastlinnej výrobe

- vytvoriť líniový bariérový prvok na zachytávanie znečistených povrchových vôd stekajúcich z rekreačnej oblasti do vodnej nádrže
- živočíšnu výrobu orientovať na pasienkársky chov oviec a hovädzieho dobytku
- zabezpečiť odizolovanie poľných hnojísk

Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva a na zmiernenie pôsobenia stresových javov

- výsadba pásov izolačnej zelene na rozhraní zastavaného územia a poľnohospodárskej pôdy
- výsadba pásov izolačnej zelene na hraniciach výrobných areálov
- výsadba pásu izolačnej zelene medzi športovým areálom a navrhovaným obytným územím
- revitalizovať a dosadiť líniovú zeleň pozdĺž poľných ciest a účelových ciest mimo zastavaného územia obce
- zvýšiť podiel zhodnocovaného odpadu v zmysle cieľov programu odpadového hospodárstva obce a kraja
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a úplné odstránenie prípadných divokých skládok
- netolerovať v území zaburinené plochy – ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia; ladom ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinovou a krovinnou vegetáciou a ponechať sukcesii
- posilnenie ekologickej osvetly medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia – napr. organizovanie brigád a akcií skrášľovania obce
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia
- pred výstavbou obytných budov v území so stredným radónovým rizikom zabezpečiť meranie objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia – a na základe výsledkov merania realizovať stavebné opatrenia proti prenikaniu radónu z geologického podložia

Opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídle

- revitalizovať a parkovo upraviť plochy zelene v zastavanom území obce, najmä na ul. Dr. Jánskeho, pozdĺž Budinského potoka a Tomanovského potoka
- úprava zelených pásov a predzáhradiek pozdĺž miestnych komunikácií v zastavanom území obce
- postupné nahradenie alergénnych drevín, ako aj kompozične a krajinársky nevhodných drevín vhodnejšími druhmi v zastavanom území obce
- výsadba aspoň jednostrannej líniovej zelene na hlavných obslužných komunikáciách v navrhovaných obytných uliciach

Opatrenia na zlepšenie pôsobenia štruktúry vnímanej krajiny

- preferovať organické kompozičné princípy pri rozmiestňovaní líniovej zelene
- zabezpečiť vysokú druhovú a štrukturálnu variabilitu stromoradií a líniovej zelene

- rozčleniť veľké hony poľnohospodárskej pôdy (ornej pôdy, trvalých trávnych porastov) výsadbou líniovej zelene a rozptýlenej stromovej a krovinovej vegetácie formou drobnej mozaiky
- zachovať a formovať vegetáciu kontaktnej zóny sídla a krajiny

Vymedzenie plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

V riešenom území si zvýšenú ochranu vyžadujú tieto plochy:

- plochy navrhované na biocentrá a biokoridory
- územia ochrany prírody a krajiny: plochy prírodných rezervácií Príbrežie Ružinej, Ružinské jelšiny, prírodnej pamiatky Jaskyňa Mara

V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich cieľe a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane porovnania s nulovým variantom

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Obec Divín má značný rozvojový potenciál. Je jednou z najväčších vidieckych obcí okresu Lučenec a lokálnym centrom z hľadiska využívania občianskej vybavenosti obyvateľmi spádového územia. Súčasne je významným centrom cestovného ruchu s koncentráciou mnohých atrakcií. Nachádza sa v blízkosti dôležitej rozvojovej osi, ktorej význam ešte vzrastie po vybudovaní rýchlostnej cesty R2. Zvyšujú sa preto nároky na koncepčné usmerňovanie rozvoja obce na základe vhodne stanovených regulatívov. V doterajšom územnom pláne (ÚPN SÚ Divín) nebola regulácia záväznej časti dostatočne prepracovaná a riešené územie sa obmedzovalo na zastavané územie a okolie vodnej nádrže. Doterajší územný plán sídelného útvaru (ÚPN SÚ) bol schválený uznesením obecného zastupiteľstva uznesením v Divíne č. 1/2001 dňa 1. 2. 2001. K územnoplánovacej dokumentácii neboli odvtedy spracované žiadne zmeny a doplnky. Za danej situácie obec Divín rozhodla o obstaraní nového územného plánu obce.

Dôvodom pre spracovanie nového územného plánu obce je teda potreba právne záväzného dokumentu s jednoznačne stanovenými regulatívmi pre stavebné a iné aktivity v zastavanom území i v celom katastrálnom území, v súlade aktuálnymi štandardmi tvorby územnoplánovacej dokumentácie a s platnou legislatívou územného plánovania. Je tiež nutné zosúladiť zámery obce a iných subjektov s požiadavkami Územného plánu VÚC Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov.

Viacere návrhy doterajšieho územného plánu možno považovať za aktuálne, niektoré bolo nutné prehodnotiť. Hlavnou myšlienkou urbanistickej koncepcie bolo vytvorenie novej rozvojovej osi – aglomerovaného pásu rekreácie a bývania, ktorá mala byť spojnicou námestia a rekreačného areálu pri vodnej nádrži. Ďalšie návrhy sa taktiež týkali rekreačných funkcií – navrhované rozšírenie športového areálu, obnovenie areálu kúpaliska, lyžiarskeho areálu na Bukovom vršku. Aktuálny je zámer rozšírenia rekreačnej oblasti pri vodnej nádrži, ostatné zámery by sa mali prehodnotiť. Pre obytné funkcie boli navrhnuté plochy na severnom okraji obce a kompletizácia

ulice pri ihrisku obojstrannou zástavbou, ktorá sa už zrealizovala. V súčasnosti sa zvyšuje záujem o individuálnu bytovú výstavbu, pre ktorú by bolo potrebné vymedziť nové vhodné plochy. Zámery rozšírenia obytného územia na severnom okraji obce, dobudovania rekreačnej oblasti o nástupný priestor, ako aj určenie plochy pre dobudovanie sociálnej vybavenosti pri zdravotnom stredisku možno považovať za aktuálne a boli prevzaté do navrhovaného riešenia.

Cieľom Územného plánu obce Divín je v zmysle ustanovení § 1 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v rozsahu katastrálneho územia obce, určenie zásad jeho organizácie a vecná a časová koordinácia činností v území, pričom návrhové obdobie bolo stanovené do roku 2030.

Špecifické ciele rozvoja územia obce Divín sú formulované nasledovne:

- využiť jedinečný potenciál územia pre rozvoj rekreačných funkcií
- reflektovať rastúci záujem o bývanie a stavebné pozemky v obci vymedzením nových plôch pre bývanie
- vzájomné zosúladienie rozvoja hlavných urbanistických funkcií – obytnej, rekreačnej, výrobnjej a dopravnej
- stanovenie jednoznačne formulovaných zásad a regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, pre umiestnenie verejného dopravného vybavenia a verejného technického vybavenia, ako aj ďalších zásad a regulatívov starostlivosti o životné prostredie, ochranu a využívanie prírodných zdrojov, ochranu a tvorbu krajiny, vytváranie a udržiavanie ekologickej stability

Určenie problémov na riešenie

V rámci prieskumov a rozborov boli v riešenom území okrem potenciálov rozvoja identifikované aj negatívne javy, problémy a deficity, ktoré je potrebné riešiť:

- líniové dopravné závady na niektorých miestnych komunikáciách – nevyhovujúci povrchový kryt a šírkové parametre
- na ul. J. Kráľa nie je vybudovaný vodovod
- nevyužívané a schátrané sú niektoré bývalé areály rekreácie – amfiteáter, kúpalisko
- rekreácia pri vodnej nádrži má pomerne živelný charakter a obmedzuje sa hlavne na individuálnu chatovú rekreáciu, nie je dostatočne využitý rekreačný potenciál vodnej nádrže
- chýba prepojenie peším chodníkom (i samostatným cyklochodníkom) do obce Mýtna
- v niektorých úsekoch nie sú pozdĺž ciest III. triedy dobudované chodníky
- v obci chýba zariadenie sociálnych služieb pre seniorov
- na okrajoch obce sú živelne rozrastajúce sa osady s neorganizovanou zástavbou

Navrhované riešenie bolo tiež optimalizované vzhľadom k identifikovaným hlavným stretom záujmov:

- poľnohospodárska pôda a požiadavky na jej ochranu obmedzujú územný rozvoj obce
- katastrálne územie križujú koridory nadradeného dopravného vybavenia a technického vybavenia –železnica, vysokotlakový plynovod, elektrické vedenia VN 110 kV a 22 kV
- strety prvkov územného systému ekologickej stability s líniami dopravnej a technickej infraštruktúry

- intenzívna poľnohospodárska výroba v blízkosti vodnej nádrže predstavuje riziko znečistenia
- chránené územia (prírodné rezervácie) a ich ochranné pásma obmedzujú rozvoj rekreácie

2. Porovnanie variantov

Podľa § 21 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov sa koncept územnoplánovacej dokumentácie vypracúva vo variantoch. Pretože obec Divín presahuje limit 2000 obyvateľov, nie je možné upustiť od vypracovania konceptu. V predloženom koncepte územnoplánovacej dokumentácie sú riešené dva varianty – variant A a variant B.

Diferenciácia variantov je založená na scenároch rôznej dynamiky rozvoja obce. Tieto sú podmienené mierou prirodzeného prírastku najplodnejšej zložky populácie, ale tiež externými faktormi – celkovou hospodárskou situáciou v rámci SR a regiónu. Variant A počíta s cieľovým počtom 2226 obyvateľov, variant B predpokladá vyššiu dynamiku rastu s cieľovým počtom 2301 obyvateľov. Z tohto dôvodu sú vo variante B okrem plôch totožných s variantom A vymedzené ďalšie dve rozvojové plochy. Ostatné časti dokumentácie, vrátane regulatívov pre jednotlivé regulačné bloky a krajinnoekologické komplexy, sú v oboch variantoch identické.

Obytné územie tvorí prevažnú časť zastavaného územia obce, s výnimkou centrálnej zóny obce, ktorú možno definovať ako zmiešané územie. Obytné územie navrhujeme rozšíriť prirodzeným nadviazaním na existujúcu obytnú zástavbu vo viacerých polohách. Plochy pre rozšírenie obytného územia sú diferencované v jednotlivých variantoch (A, B).

Ďalej sa počíta s rozširovaním výstavby bytov nižšieho štandardu vo väzbe na rómske osídlenie za predpokladu rekonštrukčných zásahov a dobudovania infraštruktúry. Pre tento účel sú vyčlenené rozvojové plochy č. 9 (doplnenie druhej strany zástavby na časti ul. SNP), č. 10 a 13 (rozšírenie zástavby na Jilemnického ul.) a č. 11 a 12 (pri Budinskom potoku). Rozvojové plochy č. 12 a 13 sú navrhované len vo variante B, ktorý počíta s dynamickejšim populačným rastom, najmä rómskej populácie. Súhrnná kapacita rozvojových plôch č. 9 – 13 je spolu 57 bytových jednotiek.

Rozvojové plochy vymedzené v územnoplánovacej dokumentácii majú celkovú kapacitu 142 bytových jednotiek vo variante A; vo variante B je kapacita vyššia o 30 bytových jednotiek. Je to maximálna kapacita, pri uvažovanej výmere pozemkov 600 - 800 m².

V zmysle zámerov ÚPN VÚC Banskobystrický kraj sa počíta s vybudovaním prírodného vodovodného potrubia z obce Divín do obce Tuhár, ktoré bude slúžiť na zásobovanie obce Tuhár pitnou vodou. Prírodné potrubie D 160 bude vedené pozdĺž cesty III. triedy. Súčasná akumulácia 2x150 m³ vo vodojeme predstavuje menej ako 60 % z maximálnej návrhovej dennej potreby pre vyšší variant, t.j. variant B (potrebná akumulácia je 433,4 m³.d-1). Kapacitu akumulácie je potrebné rozšíriť tak, aby pokryla nárast potreby vody vyvolaný napojením nových rozvojových plôch, ako aj obce Tuhár. Navrhujeme vybudovanie druhého vodojemu v lokalite Košariská s objemom 2x150 m³

Pri výpočte energetickej bilancie sa uvažovalo s požadovaným výkonom 10,5 kW na 1 bytovú jednotku v rodinných domoch, pri koeficiente súčasnosti β 0,28-0,38. Pre rozvojovú plochu č. 6

(rekreačné stredisko) bola spotreba elektrickej energie vypočítaná v samostatnej projektovej dokumentácii (DÚR), z ktorej bol výpočet prevzatý. Na základe maximálnych kapacít navrhovaných rozvojových plôch potom bude celkový maximálny prírastok spotreby elektrickej energie podľa variantu A 597 kW a podľa variantu B 679 kW.

Množstvo splaškových odpadových vôd sa vypočíta odvodením z výpočtu potreby pitnej vody podľa STN 75 6101. Ročné množstvo splaškových vôd Q_r (m³/r)

- $E_{On} = 2\,226$ (variant A): 160 121 m³/r
- $E_{On} = 2\,301$ (variant B): 164 778 m³/r

Vypočítaný prírastok ročnej spotreby zemného plynu je 427 319 m³/hod pre variant A a 500 069 m³/hod pre variant B.

Lokality pre výstavbu a plochy s predpokladom záberov poľnohospodárskej pôdy sú zakreslené v grafickej časti vo „Výkrese perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepôdohospodárske účely“. Vyhodnotenie záberov je v grafickej časti a tabuľkovej časti vypracované samostatne pre variant A a variant B. Navrhované zábery sú vo variante B oproti variantu A vyššie o 1,35 ha.

Nulový variant, ktorý by znamenal neriešenie ÚPN obce by spôsobil zakonzervovanie jestvujúcich problémov v území, spomalenie rozvojového investičného procesu a zníženie atraktivity územia pre jeho obyvateľov. Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia obce v rozsahu ich zastavanej a nezastavanej časti. Z hľadiska životného prostredia boli v prieskumoch a rozboroch identifikované environmentálne problémy, ktoré je potrebné riešiť. V Koncepte ÚPN sú tieto problémy riešené a sú navrhované opatrenia na ich odstránenie. V riešení ďalšieho rozvoja obce nie sú navrhované zámery s negatívnym vplyvom na životné prostredie, preto možno považovať nulový variant za menej priaznivý z hľadiska hodnotenia vplyvov na životné prostredie.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Riešenie územného plánu vychádza z komplexných prieskumov a rozborov a spracovania krajinoekologického plánu pre riešenie územnoplánovacej dokumentácie, ktorý analyzuje stav životného prostredia, problematiku ochrany prírody a tvorby krajiny a dopĺňa územný systém ekologickej stability regionálneho významu o miestne prvky, ktoré sú prevzaté do riešenia územného plánu.

V procese hodnotenia územnoplánovacej dokumentácie boli použité všeobecne známe informácie o území publikované napr. na internetových portáloch (kataster portál, pôdny portál, Enviroportál, SHMÚ, podklady obce, vyjadrenia dotknutých orgánov) ako aj všeobecne záväzné právne predpisy. Na základe týchto údajov boli skoncipované údaje o vstupoch a výstupoch, charakteristika súčasného stavu životného prostredia a zhodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie.

V procese spracovania územného plánu boli zohľadnené aj požiadavky vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, ktorou je Územný plán VÚC Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov (2004, 2007, 2009, 2010, 2014). Tento základný východiskový dokument vo svojej záväznej časti určuje niektoré všeobecné podmienky pre rozvoj miest a obcí, ako aj konkrétne regulatívy vzťahujúce sa k riešenému územiu. Výstupy z riešenia územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa – záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj vrátane všetkých zmien a doplnkov, sú záväzným dokumentom pre Územný plán obce Divín.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Samotný územný plán nemá priamy vplyv na životné prostredie, nakoľko ide o plánovací dokument a jeho riešenie vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja obce a na základe špecifickej analýzy, ktorá bola vypracovaná pred samotným riešením Konceptu územného plánu. Neurčitosti v poznatkoch pri vypracúvaní správy môžu vyplývať z faktu, že posudzovanie vplyvu na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definovaných v územnoplánovacej dokumentácii nie sú určené bližšími kvantitatívnymi ukazovateľmi resp. parametrami. Uvedené neurčitosti a nedostatky nie sú zásadného charakteru a všetky podstatné okolnosti pre posúdenie Konceptu územného plánu obce Divín boli v správe o hodnotení vplyvu na životné prostredie zohľadňované.

Vo vzťahu k stupňu posudzovanej ÚPD a mierke riešenia (1: 5 000, 1:10 000) sa v procese spracovania správy o hodnotení tohto strategického dokumentu vyskytuje niektoré neurčitosti, a to z dôvodu nedostatku vstupných informácií súvisiacich s očakávanými vplyvmi na životné prostredie, ktoré môžu nastať pri realizácii rozvojových zámerov na navrhovaných funkčných plochách a pri umiestňovaní konkrétnych činností a stavieb v území. Vo väčšine aspektov hodnotenia vplyvov na životné prostredie nie je možné v správe jednoznačne vyhodnotiť dopad navrhovanej koncepcie na životné prostredie a odporúčať detailné konkrétne riešenia. Preto závery správy slúžia ako východisko pre vypracovanie dokumentov pre posudzovanie vplyvov na životné prostredie konkrétnych činností, stavieb a rozvojových zámerov, ktoré podliehajú v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. posúdeniu.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Koncept riešenia Územného plánu obce Divín vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a v súčasnosti platných vykonávacích predpisov k uvedenému zákonu. Územný plán obce vychádza zo zhodnotenia súčasného stavu obce, z rozvojových možností a z územnej a priestorovej disponibility stanovenej v Prieskumoch a rozboroch pre spracovanie Územného plánu obce Divín. Koncept riešenia je plne v súlade s požiadavkami na riešenie, ktoré boli stanovené v zadávacom dokumente, tak z hľadiska ich obsahového vymedzenia, ako aj koncepcného smerovania. Zadanie pre spracovanie Územného

plánu obce Divín Obec Divín, ako obstarávateľ územného plánu, schválila dňa 20. januára 2016 uznesením Obecného zastupiteľstva v Divíne č. uznesenia 2/2016.

Územný plán obce Divín určuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a verejnoprospešné stavby. ÚPN obce Divín je spracovaný v zmysle zákona č. 50/76 Zb. v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 55/2001 Zb. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Navrhovaným riešením nedochádza k negatívnym dopadom na životné prostredie. Úlohou je zabezpečiť optimálne využitie územia obce v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

ÚPN obce Divín je vypracovaný v tomto rozsahu:

A. Textová časť: Sprievodná správa

B. Grafická časť

- Výkres širších vzťahov – v mierke 1: 50 000 (výkres č. 1)
- Komplexný návrh priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami – v mierkach 1: 5 000 (výkres č. 2), 1: 10 000 (výkres č. 3)
- Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia – v mierke 1: 5 000 (výkres č. 4)
- Výkres riešenia verejného technického vybavenia – v mierke 1: 5 000 (výkres č. 5)
- Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ÚSES – v mierke 1: 10 000 (výkres č. 6)
- Výkres perspektívneho použitia poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov na nepôdohospodárske účely, v mierke 1: 5 000 (výkres č. 7)

Schéma záväzných častí a verejnoprospešných stavieb je súčasťou výkresov č. 2 a 3 Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia (s vyznačením záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb). Vo výkrese sú zakreslené hranice a označenia regulačných blokov, krajinnoekologických komplexov a ďalšie položky, ktoré predstavujú záväznú časť riešenia. Verejnoprospešné stavby sú vyznačené v zmysle ich definície v kapitolách č. 3.9 a 3.10.

Územný plán obce Divín vymedzuje plochy, resp. koridory pre verejnoprospešné stavby v rozsahu zoznamu verejnoprospešných stavieb podľa kap. 3.10 tejto dokumentácie. Verejnoprospešné stavby a plochy pre umiestnenie verejnoprospešných stavieb sú zakreslené vo výkresoch č. 2 a 3. Ako VPS sú definované dopravné líniové stavby miestneho významu, plochy a koridory pre distribučné energetické a vodohospodárske zariadenia, plochy pre umiestnenie zariadení športu, odpadového hospodárstva, vyhradenej zelene.

Okresný úrad Lučenec, odbor starostlivosti o životné prostredie v Rozsahu hodnotenia pre strategický dokument „Územný plán obce Divín“ stanovil v časti **2.2 Špecifické požiadavky**, ktoré boli obstarávateľom a spracovateľom ÚPN obce Divín akceptované. Písomné vyhodnotenie požiadaviek vyplývajúcich z jednotlivých stanovísk a vyjadrení k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia sú prezentované v samostatnej prílohe „Vyhodnotenie stanovísk k strategickému dokumentu ÚPN obce Divín“

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPP a ÚPD:
Ing. Martina Kukučková, Venevská 6, 990 01 Veľký Krtíš
Kontakt: 047/4830 864, 0915/872 042, zarkon@azet.sk
č. preukazu odbornej spôsobilosti 297

Veľký Krtíš, 28.7.2016

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

Ako podklady pre spracovanie ÚPN obce Divín boli použité najmä:

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, 2002
- Atlas máp stability svahov SR v M 1: 50 000
http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv
- Atlas SSR, Bratislava: SAV a SÚGK, 1980
- Komplexné dobudovanie rekreačnej zóny pri vodnej nádrži v obci Divín. Dokumentácia pre územné rozhodnutie, 2004
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska v znení zmien a doplnkov
- Krajinárska štúdia Mikroregiónu Javor. Zvolen : Fakulta ekológie a environmentalistiky TU Zvolen, 2006
- Krajinnoekologický plán obce Divín, 2015
- Manipulačný poriadok – vodná stavba VD Ružiná, 2016
- Miestny územný systém ekologickej stability pre územný celok Divín, SKOV 1998
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike, MDVaRR 2015
- Oficiálna stránka obce Divín www.divin.sk
- Operačný program Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020
- Program odpadového hospodárstva obce Divín na roky 2011 – 2015
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 – 2023
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Divín, 2005
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Lučenec, Košice : APS-ECOS, 1994
- Rozvojový program priorít verejných prác na roky 2015 až 2017
- Správa o stave životného prostredia SR v roku 2013, MŽP SR a SAŽP, 2014
- Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020, MDVaRR 2014
- Urbanistická štúdia IBV Divín I., 1998
- Urbanistická štúdia IBV Divín II., 2001
- Územný plán obce Divín, 2001
- Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov

***XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom
(pečiatkou) oprávneného zástupcu obstarávateľa***

Divín, 15.8.2016

Ján Koza, starosta obce Divín

.....

Príloha č. 1 Vyhodnotenie stanovísk k strategickému dokumentu ÚPN obce Divín

Písomné vyhodnotenie splnenia alebo nesplnenia všetkých stanovísk a vyjadrení k oznámeniu o strategickom dokumente a k rozsahu hodnotenia podľa bodu 2.2 Špecifické požiadavky v Rozsahu hodnotenia zo dňa 18.11.2015.

Jednotlivé body sú podrobne zohľadnené v Koncepte ÚPN obce Divín a zároveň sa uvádzajú aj v relevantných častiach Správy o hodnotení strategického dokumentu (tam, kde je to vhodné a požadované v zmysle záväznej štruktúry Správy).

Vyjadrenie/stanovisko	Spôsob zohľadnenia
Pri stanovovaní priorít a cieľov rozvoja obce v oblasti dopravy je potrebné rešpektovať priority rozvoja dopravnej infraštruktúry rezortu doprava v súlade so Strategickým plánom rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020.	Akceptované
Rešpektovať lokalizáciu existujúcej železničnej infraštruktúry a jej ochranné pásma.	Akceptované
Rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru, jej trasovanie a vyplývajúce obmedzenia v ochranných pásmach.	Akceptované
Rešpektovať pripravované stavby dopravnej infraštruktúry a ich trasovanie.	Akceptované
Rešpektovať ochranné pásma ciest v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov i mimo zastavaného územia obce a ochranné pásma železničných tratí v zmysle zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach v znení neskorších predpisov.	Akceptované
Postupovať v súlade s príslušnými technickými predpismi a STN.	Akceptované
Pri návrhu jednotlivých lokalít pre bývanie a rekreáciu v blízkosti ciest je potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a dodržať pásmo hygienickej ochrany pred hlukom a negatívnymi účinkami dopravy v zmysle vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov. V prípade potreby navrhnúť opatrenia na elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat' investorov na vykonanie týchto opatrení. Voči správcovi ciest nebude možné uplatňovať požiadavku na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe.	Akceptované
Pri spracovaní ÚPN obce rešpektovať ustanovenia cestného zákona, vyhlášku č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách a technické normy pre projektovanie pozemných komunikácií.	Akceptované
Návrh strategického dokumentu dať do súladu so záväznou časťou schválenej územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa, ktorou je Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj, schválený vládou slovenskej republiky uznesením č. 394/1998 zo dňa 09.06.1998 a jeho záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády Slovenskej republiky č. 263/1998 Z.z. v znení neskorších zmien a	Akceptované

doplňkov.	
Pri obstarávaní ako aj spracovaní strategického dokumentu postupovať v súlade s ustanoveniami §18 až §28 stavebného zákona.	Akceptované
Rozsah strategického dokumentu dať do súladu s ustanoveniami §12 vyhlášky č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.	Akceptované
Záväznú časť strategického dokumentu dať do súladu s ustanovením § 13 ods. 3 písm. b) stavebného zákona.;	Akceptované
Z hľadiska ochrany a využívania poľnohospodárskej pôdy pri vypracovaní územnoplánovacej dokumentácie je potrebné dodržať zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy stanovené zákonom č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov uvedené v § 12 zákona č. 220/2004 Z. z.	Akceptované
Rešpektovať zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy stanovené v § 12 zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy;	Akceptované
Vykonať hodnotenie vplyvov na verejné zdravie - HIA (§ 52 ods. 1 písm. d) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z.z.“)	Berie sa nevedomie, bude uplatnené v realizačnej etape ÚPN v súlade s § 52 ods. 1 písm. d) zákona č. 355/2007 Z.z.
Rešpektovať požiadavky zákona č. 355/2007 Z. z..	Akceptované
Rešpektovať platnú legislatívu, ktorou sa ustanovujú požiadavky na hluk vo vonkajšom prostredí.	Akceptované
Rešpektovať platnú legislatívu, ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na kúpanie.	Akceptované
Dodržiavať ustanovenia zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), ako aj zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.	Akceptované
Z hľadiska ochrany vôd a vodných pomerov z nadriadených dokumentov - „Územný plán veľkého územného celku Banskobystrický kraj“ a „Vodný plán Slovenska“, ďalej z vodného zákona a zo súvisiacich platných právnych predpisov, ale aj z platných územných rozhodnutí vydaných v rámci katastrálneho územia prípadne z dokumentov o existujúcich vodných stavbách nachádzajúcich sa v katastrálnom území a v jeho blízkosti (VN Ružiná, VN Mýtna, hydromelioračné zariadenia).	Akceptované
Z hľadiska zriaďovania, rozvoja a prevádzkovania verejných vodovodov a verejných kanalizácií z dokumentu „Plán rozvoja verejných vodovodov a verejných kanalizácií Banskobystrického kraja“ a zo zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách).	Akceptované
Z hľadiska ochrany pred povodňami zo zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov a v zmysle § 46 vodného zákona z dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami výsledovanej správcom	Akceptované

vodohospodársky významných vodných tokov, nakoľko inundačné územie vymedzené záplavovou čiarou nebolo doposiaľ orgánom štátnej vodnej správy určené, ďalej z povodňového plánu záchranných prác obce a z povodňového plánu zabezpečovacích prác správcu vodohospodársky významných vodných tokov.	
Voda vo VN Ružiná bola vyhlásená Všeobecnou záväznou vyhláškou Krajského úradu životného prostredia v Banskej Bystrici č. 6/2005 z 18. mája 2005, ktorou sa vyhlasujú vody určené na kúpanie a určujú povrchové vody určené pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb, za vodu vhodnú na kúpanie.;	Berie sa na vedomie
Do riešeného územia zasahuje časť maloplošného chráneného územia Prírodnej rezervácie Príbrežie Ružinej a časť Prírodnej rezervácie Ružinské jelšiny (platí tu piaty stupeň ochrany). Rešpektovať podmienky ochrany prírodnej rezervácie a jej ochranného pásma - Prírodnej rezervácie Príbrežia Ružinej a Prírodnej rezervácie Ružinské jelšiny.;	Akceptované
Rešpektovať Regionálny územný systém ekologickej stability (ďalej len „RUSES“). Podľa dokumentácie RUSES okresu Lučenec sa tu nachádzajú regionálne terestraické biocentrum Makoviská, ktoré je súčasťou nadregionálneho biokoridoru. V západnej časti k.ú. prevádza regionálny biokoridor.	Akceptované
Do k.ú. Divín zasahuje časť územia Tuhárskeho krasu, ktorý predstavuje územie s vysokou biodiverzitou. Nachádzajú sa tu biotopy európskeho aj národného významu chránené druhy rastlín a živočíchov viazané na krasové územie.;	Berie sa na vedomie
V časti „III. Vplyvy na chránené územia vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie“ je nesprávne uvádzaný názov prírodnej rezervácie a to „Pobrežie Ružinej“ namiesto „Príbrežie Ružinej“, nakoľko rozhodnutím Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. P-1999/2003 z 21.05.2003 (príloha č. 1/4) bol názov Prírodná rezervácia Pobrežie Ružinej štandardizovaný na Prírodná rezervácia Príbrežie Ružinej.	Akceptované
Pri spracovávaní územného plánu konzultovať umiestnenie a rozsah jednotlivých plánovaných činností so ŠOP SR, Správa CHKO Cerová vrchovina.	Akceptované